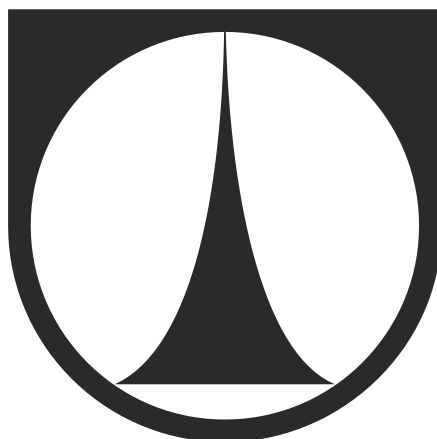

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2013

Soňa Hübscherová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Podpora podnikání v mikroregionu Frýdlantsko

Subvention of business activities in micro-region Frýdlantsko

DP – PE – KEK – 2012 – 23
Soňa Hübscherová

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Lenka Sojková, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: Alla Vazačová, TRW Automotive Czech s.r.o.
Počet stran: 69
Datum odevzdání: 10. května 2013

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 10. května 2013

Soňa Hübscherová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala všem, kteří mi při psaní mé diplomové práce pomáhali, byli mi oporou a poskytli mi potřebné informace a materiály.

Děkuji PhDr. Ing. Lence Sojkové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a kontrolu mé závěrečné práce.

V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu v průběhu studia.

V Liberci dne 10. 5. 2013

Anotace

Cílem diplomové práce bylo ověřit v praxi možnosti čerpání podpory podnikání v mikroregionu Frýdlantsko. Práce se zabývá touto zajímavou a dlouhodobou problematikou. Jednotlivé ekonomické subjekty z Frýdlantska poskytly informace o zkušenostech s podnikáním a s podporou podnikání. Souhrn všech pak přináší objektivní pohled na tuto část ekonomické sféry. Tématem práce je podnikatelské prostředí. Vedle základního seznámení s podnikatelským prostředím byla pozornost zaměřena na mikroregion Frýdlantsko. Na základě získaných poznatků byly navrženy kroky, které by mohly přispět ke zlepšení situace v mikroregionu Frýdlantsko.

Klíčová slova

Česká republika, ekonomická situace, Evropská unie, mikroregion Frýdlantsko, podpora podnikání, podnikatelské prostředí.

Annotation

The aim of this theses was to verify in practice the possibility of drawing subvention of business activities in micro-region Frýdlantsko. The work deals with this interesting and long-term issues. Individual economic actors from Frýdlantsko provided information about experiences with undertaking and subvention of their business activities. A summary of all brings an objective look at this part of the economic sphere. The theme of the work is the business environment. In addition to the basic description of the business environment, the attention was focused on micro-region Frýdlantsko. Based on the lessons learned, actions have been proposed, that could contribute to improving the situation in the micro-region Frýdlantsko.

Key Words

Czech Republic, business environment, economic situation, European Union, micro-region Frýdlantsko, subvention of business activities.

Obsah

Seznam ilustrací.....	11
Seznam tabulek.....	12
Seznam zkratek.....	13
Úvod	15
1 Podnikatelské prostředí	18
1.1 Makropodnikatelské prostředí	19
1.1.1 Výkonnost ekonomiky.....	20
1.1.2 Cenová hladina	20
1.1.3 Zaměstnanost	20
1.1.4 Státní rozpočet	21
1.1.5 Politická situace	21
1.2 Mezzopodnikatelské prostředí	22
1.3 Mikropodnikatelské prostředí	22
2 Vývoj podnikatelského prostředí v ČR	24
2.1 Podnikání za první republiky	24
2.2 Podnikání před rokem 1989	25
2.3 Podnikání po roce 1989	26
2.4 Současné podnikatelské prostředí	27
2.4.1 Makropodnikatelské prostředí	28
2.4.2 Mezzopodnikatelské prostředí.....	31
2.4.3 Mikropodnikatelské prostředí.....	32
2.4.4 Podpora podnikání v ČR.....	33
2.4.5 Evropské fondy.....	35
3 Mikroregion Frýdlantsko	38
3.1 Historie Frýdlantska.....	38
3.2 Analýza území mikroregionu Frýdlantska.....	39
3.3 SWOT analýza	46

4	Praktické zkušenosti firem na Frýdlantsku s podporou podnikání	51
4.1	Firma Apartmán pod Smrkem	52
4.1.1	Průběh čerpání podpory	53
4.1.2	Komplikace během procesu čerpání podpory	55
4.2	Nezisková organizace	57
4.3	Živnostník se zaměřením na obchod, prodej	59
4.4	Ekologická farma	61
	Závěr	64
	Seznam použité literatury	67

Seznam ilustrací

Obrázek 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi jednotlivé cíle v období 2007-2013.....	36
Obrázek 2: Kraje ČR	38
Obrázek 3: Náměstí T. G. Masaryka ve Frýdlantu v Čechách	41
Obrázek 4: Regionální produkt Jizerské hory	42

Seznam tabulek

Tabulka 1: Sazba DPH	27
Tabulka 2: Průměrná mzda v 1. pololetí 2012.....	30
Tabulka 3: Seznam největších českých firem podle tržeb v mld. českých korun	33
Tabulka 4: Ekonomické subjekty v mikroregionu Frýdlantsko v roce 2011	43
Tabulka 5: SWOT analýza mikroregionu Frýdlantsko.....	47
Tabulka 6: Ubytovací zařízení.....	52
Tabulka 7: Projekt neziskové organizace	57
Tabulka 8: Prodej barev a laků	59
Tabulka 9: Ekologická farma	61

Seznam zkratek

CF	Cohesion Fund (Fond soudržnosti)
ČeMBA	Česká Mountainbiková Asociace
ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond)
EEA	European Economic Area (Evropský hospodářský prostor)
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský regionální rozvojový fond)
ESF	European Social Fund (Evropský sociální fond)
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MAS	Místní akční skupina
MASiF	Místní akční skupina Mikroregionu Frýdlantsko
MFCR	Ministerstvo financí České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NATO	North Atlantic Treaty Organisation (Severoatlantická aliance)
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
ODS	Občanská demokratická strana
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OSN	Organizace spojených národů

PHARE	Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economy (Podpora ekonomické restrukturalizace v Polsku a Maďarsku)
PHARE CBC	Cross Border Co-operation (přeshraniční spolupráce)
RO SZIF	Regionální odbor státního zemědělského intervenčního fondu
RPIC	Regionální poradenské a inovační centrum
RRA	Regionální rozvojová agentura
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)

Úvod

Pozitivní ekonomický vývoj závisí kromě jiných důležitých faktorů na stabilním podnikatelském prostředí. Podnikatelské prostředí ovlivňuje podnikání, které s sebou nese značná rizika. Časté změny, nestabilita nebo nejistota nevytvářejí přitažlivé klima pro domácí ani zahraniční podnikatele. Naopak příznivá atmosféra pro podnikání a podpora podnikání přispívají ke zlepšení podnikatelských činností.

Ekonomický růst české ekonomiky vystřídala hospodářská recese. Většina ekonomických odvětví je zasažena nedostatečnou poptávkou. Šanci přežít mají pouze schopné firmy. Úspěšné podnikání je ovlivňováno mnoha činiteli, v nemalé míře i vhodnou podporou podnikání a kvalitním prostředím pro podnikání.

Podpora podnikání v České republice zahrnuje podpory z evropských fondů, ze státního rozpočtu České republiky nebo podpory, které poskytují kraje a další subjekty. Pro období 2007–2013 může Česká republika využívat 26 operačních programů, které nabízejí finanční podporu z evropských fondů. Ze státního rozpočtu České republiky lze využívat nabídku podpůrných programů, které jsou zaměřeny např. na malé a střední podniky, výzkum a vývoj, zemědělství, obnovitelné zdroje, začínající podnikatele, regionální rozvoj a další.

Podpora podnikání je aktuálním tématem pro všechny podnikatele, ať už se jedná o velké nebo malé a střední podniky, živnostníky či nově začínající podnikatele. Nabídka jednotlivých podpor ovlivňuje všechny zainteresované subjekty, má vliv na jejich podnikatelskou činnost a pomáhá jim v zakládání a rozvoji podnikání.

Tématem této práce je podnikatelské prostředí mikroregionu Frýdlantsko. Práce se zabývá současnými podmínkami pro podnikání, stavem infrastruktury, vzdělaností pracovní síly, zastoupením firem na Frýdlantsku, přínosem podpory podnikání pro rozvoj podniků, ale i příležitostmi Frýdlantska jako příhraničního regionu. Jsou využity příležitosti příhraničního regionu, je jich mnoho nebo naopak jich je nedostatek?

Cílem práce je zmapování a zhodnocení podpory podnikání, kterou lze na Frýdlantsku čerpat. Je zpracována analýza praktických zkušeností vybraných podniků na Frýdlantsku, která se zabývá otázkami přínosu jednotlivých podpor, nedostatků a komplikací, které podnikatelé během procesu čerpání podpory řeší.

Hlavním přínosem práce by měla být deskripce procesu čerpání podpory podnikání, dále analýza problémů, které se během procesu vyskytují a popis jejich řešení.

Údaje v této diplomové práci mohou být zdrojem užitečných informací pro ekonomické subjekty z Frýdlantska.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř částí. V první části práce je provedena charakteristika podnikatelského prostředí, které lze rozdělit na makropodnikatelské, mezzopodnikatelské a mikropodnikatelské prostředí.

Druhá část se zabývá vývojem podnikatelského prostředí v České republice, zejména pak současným podnikatelským prostředím. Podnikatelské prostředí se vzájemně prolíná s podporou podnikání, kterou lze získat v rámci podpůrných programů, nabízených jednotlivými ministerstvy a zprostředkovaných různými agenturami, společnostmi či skupinami.

Třetí část práce je zaměřena na mikroregion Frýdlantsko. Území Frýdlantska je zmapováno a posléze je zpracovávána SWOT analýza (silné a slabé stránky regionu, z toho vyplývající příležitosti a ohrožení). Na základě zpracované SWOT analýzy jsou předloženy návrhy využití silných stránek k rozvoji podnikání na Frýdlantsku. Na druhé straně jsou zmíněny slabé stránky a z nich vyplývající hrozby.

Čtvrtá část diplomové práce analyzuje praktické zkušenosti, vybraných podniků na Frýdlantsku, s čerpáním podpory podnikání. Na příkladu jednotlivých firem je řešena problematika čerpání podpory pro rozvoj podnikatelské činnosti. Je popsán samotný postup čerpání podpory od podání žádosti podnikatele až po získání finančních prostředků pro daný projekt. Práce se ale především zaměřuje na úskalí, která musí být řešena, komplikace, které se během celého procesu vyskytují a způsob, jakým jsou řešeny. Jsou

podány informace o náročnosti procesu čerpání podpory a v neposlední řadě o úspěšnosti podniků v daném projektu.

V závěru práce je provedeno shrnutí získaných informací o podnikatelském prostředí a podpoře rozvoje ekonomiky na Frýdlantsku, o možnostech podnikání a čerpání podpory podnikání.

Základní otázka diplomové práce zní:

„Vytváří podnikatelské prostředí v mikroregionu Frýdlantsko podmínky pro prosperující podnikatelské činnosti a jejich další rozvoj?“

1 Podnikatelské prostředí

Podnikatelské prostředí lze definovat jako souhrn vlivů působících na podnikatele, podnik a podnikání. Vedle vlivů ekonomických a přírodních mají v podnikatelském prostředí velký vliv i nehmotné složky, kterými jsou kultura, právo, sociální vztahy, věda a další.¹

Vnější podnikatelské prostředí lze rozdělit na makropodnikatelské prostředí a mezzopodnikatelské prostředí. Vnitřní podnikatelské prostředí se označuje jako mikropodnikatelské prostředí.

Makropodnikatelské prostředí představuje celkové podnikatelské klima a zahrnuje:

- výkonnost ekonomiky
- cenovou hladinu
- zaměstnanost
- státní rozpočet
- politickou situaci

Mezzopodnikatelské prostředí představuje regionální a místní faktory, mezi které patří:

- přírodně ekologické faktory
- technická a dopravní infrastruktura
- všeobecná a ekonomická kultura
- infrastruktura
- pilotní subjekty

¹ HUMPOLCOVÁ V., B. POZATKOVÁ, V. FIALOVÁ. *Podnikání a podnik II.* 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2005, s. 101. ISBN 80-86764-19-2.

Mikropodnikatelské prostředí neboli interní prostředí podniku představuje:

- umění vlastnit
- umění uspokojovat potřeby
- umění komunikovat
- umění vést lidi
- umění formulovat podnikatelskou filozofii

Podnikatelské prostředí je velmi pestré a má věcný, časový, prostorový, efektivnostní a účelnostní rozměr.²

Stabilita podnikatelského prostředí je jednou z důležitých podmínek pozitivního ekonomického vývoje. Časté změny podmínek pro podnikání, které nevedou k lepšímu, nepřinášejí podnikání stabilitu. Naopak péče o podnikatelské prostředí podporuje podnikatelskou aktivitu a tvořivost.³

1.1 Makropodnikatelské prostředí

Kvalitu podnikatelského prostředí ovlivňuje výkonnost ekonomiky. Jestliže ekonomika roste, rostou i zisky podniků a investoři mají zájem o umístění svých investic do zemí rostoucích ekonomik. Pro příznivé podnikatelské prostředí jsou důležité i stabilní ceny, inflace či deflace nejsou příznivými faktory. Nestabilní ceny vedou k omezování investic, podněcují podniky k snižování nákladů a v neposlední řadě k snižování zaměstnanců, což souvisí se zvyšováním nezaměstnanosti a s vytvářením menšího produktu. Nezaměstnanost a menší produkt vytváří nespokojenost, spotřebitelé šetří a utrácí méně, podnikatelé mají nižší tržby a zisky.

² HUMPOLCOVÁ V., B. POZATKOVÁ, V. FIALOVÁ. *Podnikání a podnik II*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2005, s. 101. ISBN 80-86764-19-2.

³ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Praha: Corona s.r.o., 2006, s. 136. ISBN 80-903363-6-1.

1.1.1 Výkonnost ekonomiky

Výkonnost ekonomiky ukazuje hrubý domácí produkt (HDP), který představuje celkovou peněžní hodnotu statků a služeb, vyrobených za určité časové období. Časovým obdobím je obvykle kalendářní rok. HDP může být vypočítán třemi metodami: produkční metodou, výdajovou metodou a důchodovou metodou. Každá metoda pohlíží na totéž jiným způsobem. HDP je měřen v peněžních jednotkách a může ho zkreslovat inflace, z tohoto důvodu je měřen buď jako nominální HDP nebo jako reálný HDP. Nominální HDP je ukazatelem v běžných (skutečných) cenách, reálný HDP je ukazatelem ve stálých cenách (v cenách určitého výchozího, základního roku). Reálný HDP ukazuje skutečný nárůst či pokles produkce, není ovlivněn inflací.

1.1.2 Cenová hladina

Cenová hladina je jedním z faktorů, který v sobě zahrnuje makropodnikatelské prostředí. Cenová hladina představuje všeobecnou úroveň cen a je měřena několika způsoby pomocí cenových indexů. V průběhu času se může měnit. Jestliže všeobecná cenová hladina zboží a služeb roste, mluví se o inflaci. Inflace snižuje reálnou hodnotu peněz. Tato skutečnost ovlivňuje investory při jejich rozhodování. Růst nebo naopak pokles cenové hladiny ovlivňují různé faktory, které se nachází na straně poptávky i nabídky. Pokles cenové hladiny se nazývá deflace. Klesající ceny ovlivňují nepříznivě podnikatelské prostředí z důvodu klesajících tržeb a zisků. Cenová stabilita vytváří příznivé prostředí pro dlouhodobé investice a je cílem České národní banky.

1.1.3 Zaměstnanost

Zaměstnanost je jedním z ukazatelů stavu ekonomiky a závisí na výkonnosti ekonomiky. Opakem zaměstnanosti je nezaměstnanost. Pokud ekonomika roste, nezaměstnanost klesá, pokud ekonomika klesá a je vytvářen menší produkt, nezaměstnanost roste. Míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl nezaměstnaných k celkovému počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo zahrnuje nezaměstnané a

zaměstnané obyvatelstvo. Plná zaměstnanost je stav, kdy je trh práce v rovnováze a každá osoba, která chce pracovat, má práci.

1.1.4 Státní rozpočet

Státní rozpočet je plánem hospodaření státu, zahrnuje příjmy a výdaje státního rozpočtu. Vyrovnaný státní rozpočet je tehdy, jestliže se příjmy rovnají výdajům. V případě, že příjmy jsou vyšší než výdaje, je státní rozpočet přebytkový. Realitou je v současnosti většinou schodkový neboli deficitní státní rozpočet, kdy výdaje jsou vyšší než příjmy. Příjmy státního rozpočtu tvoří přímé a nepřímé daně, cla, poplatky, prodej zpoplatněných služeb a další. Výdaje státního rozpočtu tvoří transferové platby firmám (finanční pomoc podnikům, zemědělcům, ...) a domácnostem (podpora v nezaměstnanosti, sociální dávky, ...), státní výdaje za nákup veřejných statků a další. Při schodkovém státním rozpočtu je řešením zvyšování daní, snižování veřejných výdajů, prodej vládních obligací a další nepopulární řešení, která ovlivňují jak domácnosti, tak podniky.

1.1.5 Politická situace

Podnikatelské prostředí ovlivňují různí nositelé, patří mezi ně vláda, parlament, mezinárodní organizace, obce, kraje, obyvatelstvo, které je v roli spotřebitele, zaměstnance, voliče, Stát ovlivňuje podnikatelské prostředí svou hospodářskou politikou. V rámci fiskální politiky má možnost úpravy daní nebo legislativy, která představuje zákonodárnou moc. Pro podnikatelské prostředí je důležité, aby legislativa byla pružná a legislativní proces nebyl složitý, v opačném případě se komplikuje situace podnikům, např. zvyšujícími se náklady v důsledku neustálých změn. Kromě fiskální politiky ovlivňuje podnikatelské prostředí i monetární politika, která je také součástí hospodářské politiky a zabývá se peněžní a úvěrovou politikou. V rámci hospodářské politiky existují další politiky, které ovlivňují podnikatelské prostředí. Politická situace by měla být přehledná a stabilní, takové prostředí vytváří kvalitní podmínky pro podnikání.

1.2 Mezzopodnikatelské prostředí

Infrastruktura ovlivňuje podnikání výrazným způsobem. Jedná se o infrastrukturu dopravní, technickou, ekonomickou a podnikatelskou. Dobře rozvinutá a kvalitní dopravní infrastruktura umožňuje rychlý přesun zboží a služeb, ale i výrobních faktorů. Kvalitní podnikatelské prostředí vyžaduje rozvoj, výstavbu, údržbu a modernizaci silnic, dálnic a železnice. Technická infrastruktura zahrnuje zdroje pitné vody, vodovodní síť, kanalizační síť, elektrickou energii, plynovodní síť, tepelnou síť, telefonní síť. Vlivem konkurenčního prostředí roste v současnosti počet poskytovatelů mobilních sítí, internetu a datových služeb. Ekonomická a podnikatelská infrastruktura zahrnuje bankovní sektor, který svými produkty a nástroji ovlivňuje podnikatelskou činnost. Bankovní sektor by měl být funkční a nabízet dostatek kapitálových možností. Rozvinutost služeb poradenských firem, pošt nebo hotelů patří také do ekonomické a podnikatelské infrastruktury. Pilotní subjekty označují dominantní firmy, kterým ostatní firmy nemohou konkurovat a z tohoto důvodu je následují.

1.3 Mikropodnikatelské prostředí

Mikropodnikatelské prostředí vytváří sám podnikatel. Podnikatel musí umět jednat, vyjednávat, argumentovat, zvládat obtížné a konfliktní situace, zvládat stres, pečovat o zákazníky, komunikovat se zákazníky a zaměstnanci, zorganizovat si čas. Je nutné mít okolo sebe schopné lidi, které musí podnikatel umět motivovat a rozvíjet. Přesvědčivé a asertivní vystupování jsou důležitými předpoklady pro dosažení kvalitního mikropodnikatelského prostředí, přičemž je nutné rozlišovat mezi asertivitou a manipulací, agresí a pasivitou. Umět prosadit svůj názor nebo myšlenku, přijmout kritiku, udělat kompromis a umět se ovládat není vůbec jednoduché.

Vytvoření správně fungujícího mikropodnikatelského prostředí je v moci samotného podnikatele. Kvalita vnitřního prostředí podniku je závislá na jeho schopnostech a dovednostech. Nejenom kvalita produktu, ale i kvalita vnitřního prostředí podniku je faktorem konkurenceschopnosti a je nástrojem úspěchu v podnikání. Podnikatelská

filozofie vyjadřuje přístup podniku k okolí a k vlastnímu řízení podniku. Je důležité ji správně formulovat a také uvést do života.

2 Vývoj podnikatelského prostředí v ČR

2.1 Podnikání za první republiky

Po první světové válce nemělo podnikání v různých krajích Československa stejné podmínky. Hospodářsky vyspělý byl západ země, na východě (Slovensko, Podkarpatská Rus) byla situace opačná.

Velké zastoupení měly střední a malé podniky, stát značně podporoval i drobné podnikání. Velké podniky měly většinou právní formu podnikání akciové společnosti. Mezi nejznámější státní podniky patřily Česká pošta, Poštovní spořitelna, Státní lesy a statky, České státní dráhy, Česká tabáková režie, báňské podniky.⁴

V rámci hospodářské politiky byla provedena první měnová reforma. Z důvodu stabilizace nové měny a zajištění mírného růstu inflace byla realizována politika deflační. Podnikatelské prostředí bylo příznivé, Československo bylo po první světové válce velmi liberální. Zahraniční obchod se začal postupně rozvíjet. Meziroční růst hrubého domácího produktu ve dvacátých letech se odhaduje na 5,7 %, růst zpracovatelského průmyslu na 7,0 %, tyto přírůstky byly mírně vyšší než v ostatní Evropě.⁵

Kromě státní správy vznikaly za první republiky i další instituce, které se podílely na podpoře podnikání (obchodní a živnostenské komory, Ústřední svaz československých průmyslníků, Ústřední svaz československého obchodu).⁶

⁴ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Praha: Corona s.r.o., 2006, s. 136. ISBN 80-903363-6-1.

⁵ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Praha: Corona s.r.o., 2006, s. 136. ISBN 80-903363-6-1.

⁶ Tamtéž

Velká hospodářská krize, ke které došlo v roce 1929, ovlivnila i Československo. V této době vznikla hospodářská politika jako samostatná vědní disciplína. Liberální přístup státu se změnil v intervencionistickou hospodářskou politiku, která se vyznačuje zásahy státu do ekonomiky. Státní zásahy v Československu se snažily snížit nezaměstnanost, regulovat ceny, ochránit vnitřní trh, podpořit vývozy, odvrátit bankroty bank. Podnikání za první republiky bylo ze strany státu podporováno nemalou mírou, podpora byla prováděna koordinovaně a efektivně.

2.2 Podnikání před rokem 1989

Hospodářství Československa bylo centrálně řízené, ekonomika nefungovala podle principů tržního hospodářství. Byla řízena státem, který po roce 1945 znárodnil soukromý majetek a tím se stal tento majetek majetkem státním.

Chyběla konkurence, investice byly nedostatečné, nabídka nebyla v souladu s poptávkou. Zahraniční trh byl orientován na východní trhy. Podniky měly zajištěný odbyt, prodejní oddělení byla malá, nákupní oddělení zase naopak příliš velká. Chyběl kontakt se zákazníkem, reklama a propagace neexistovala.

Nezaměstnanost byla nezákonná, každý musel pracovat, tzn., že každému bylo zajištěno pracovní místo, i když bylo vytvořeno uměle. Centrálně řízená ekonomika vedla k neefektivnosti, docházelo k zpomalování hospodářského růstu, k potlačené inflaci a skryté nezaměstnanosti.

Soukromý podnikatelský sektor, potom co stát provedl znárodnění, prakticky neexistoval. Ekonomika byla zmonopolizována, státní kontrola byla obrovská. Na podnikání a podnikavost se pohlíželo jako na nežádoucí ambice, které byly potlačovány.

2.3 Podnikání po roce 1989

Hospodářství po roce 1989 muselo projít ekonomickou transformací. Základní ekonomické přeměny se týkaly liberalizace cen, liberalizace zahraničního obchodu, nastavení vnitřního trhu, privatizace.

Soukromý podnikatelský sektor byl na základě privatizace a restitucí znovu obnoven. Již v 90. letech byly vytvořeny předpoklady pro podporu podnikání, postupně vznikaly agentury a banky, které existují v současné době pod názvy: CzechTrade, CzechInvest, Českomoravská záruční a rozvojová banka, Česká exportní banka. Státní podpora investování byla v tomto období zanedbaná, z tohoto důvodu bylo mnoho příležitostí nevyužito.⁷

Před vstupem do EU začala ČR rozvíjet politiku podpory investování, která stála do této doby na okraji zájmů. Tato politika přilákala zahraniční investory a s nimi přišel i zahraniční kapitál. Dalšími podporovanými oblastmi byl především export a malé a střední podnikání. HDP, průmysl i export rostl, ekonomická úroveň ČR se zlepšovala.⁸

Vstup do EU přinesl ČR výhody i nevýhody, k nejvýznamnějším výhodám v oblasti podnikání patří zlepšení mezinárodního postavení, možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU a rozšíření exportních možností.

⁷ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Praha: Corona s.r.o., 2006, s. 136. ISBN 80-903363-6-1.

⁸ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Praha: Corona s.r.o., 2006, s. 136. ISBN 80-903363-6-1.

2.4 Současné podnikatelské prostředí

Současné podnikatelské prostředí je velmi ovlivněno hospodářskou krizí, v které se právě nachází. Česká republika řeší tuto situaci restriktivní hospodářskou politikou, tak jako mnoho jiných států v Evropě. Vládní výdaje klesají, dochází ke škrtům v sociální oblasti nebo se zvyšují daně.

Od ledna 2012 vzrostla např. snížená sazba daně z přidané hodnoty (DPH) z 10 na 14 %, základní sazba se nezměnila a zůstala ve výši 20 %. Od ledna 2013 mělo dojít ke sjednocení obou sazeb na 17,5 %, vláda se ale dohodla na zvýšení obou sazeb o jedno procento, tzn. zvýšení snížené sazby ze 14 na 15 % a základní sazby z 20 na 21 %.⁹

Tabulka 1: Sazba DPH

účinnost	základní sazba	snížená sazba
do 31. 12. 2011	10 %	20 %
od 01. 01. 2012	14 %	20 %
od 01. 01. 2013	15 %	21 %

Zdroj: data MFCR, zpracování vlastní

Příčinou současné hospodářské krize je finanční krize z roku 2007, ke které došlo v USA. Americká centrální banka ve snaze zlepšit ekonomickou situaci uvolnila monetární politiku. Tento krok měl bohužel opačný účinek a vyvolal finanční krizi. Nešlo pouze o jednu příčinu, ale o celou řadu nevhodných faktorů, které se podílely na zhoršení hospodářské krize. Docházelo k poskytování hypotečních úvěrů domácnostem a to bez dostačujícího zajištění, vznikaly nové finanční nástroje, zanedbávalo se riziko, docházelo

⁹ Aktuálně CZ. *Zvýšení DPH, sazba daně z přidané hodnoty* (online). Centrum Holdings, 1999–2012 (vid. 2012-10-20). Dostupné z: <http://wiki.aktualne.centrum.cz/finance/zvyseni-dph-sazba-dan-z-pridane-hodnoty/>

ke spekulacím, chyběla kontrola. Propojené finanční trhy zaznamenaly krizi, na kterou reagovaly negativním poptávkovým šokem, a z finanční krize se stala krize hospodářská.¹⁰

2.4.1 Makropodnikatelské prostředí

HDP v ČR v průběhu roku 2012 neustále klesá. Prohlubující pokles je způsoben klesající celkovou poptávkou a odlivem investic. Kromě stavebnictví byl nedostatečnou poptávkou zasažen i průmysl, který je významným odvětvím českého hospodářství. ČR je velmi otevřenou ekonomikou, vyváží především dopravní prostředky a stroje, po kterých v současné hospodářské krizi klesla poptávka jak v ČR, tak i na zahraničních trzích, což také způsobuje pokles HDP.

Ve strojírenském průmyslu se nejvíce na tvorbě HDP podílí automobilový průmysl. Nejvýznamnější firmy automobilového a dopravního strojírenství v ČR jsou Škoda Auto Mladá Boleslav, TPCA Kolín, Hyundai Nošovice (osobní automobily), Tatra Kopřivnice, Daewoo Avia Praha (nákladní automobily), Iveco-Karosa Vysoké Mýto, SOR Libchavy, TEDOM Třebíč (autobusy), ŠKODA Plzeň (trolejbusy, tramvaje, metro), ŠKODA Plzeň, LOSTR Louny (lokomotivy, vagóny), Zetor Brno (traktory), Jawa Týnec nad Sázavou (motocykly), Aero Vodochody, Let Kunovice, Moravan Otrokovice (letadla), České loděnice Děčín (lodě).¹¹ Kromě strojírenského průmyslu se na tvorbě HDP podílí i hutnický, chemický nebo potravinářský průmysl.

¹⁰ KRAFT, J., P. BEDNÁŘOVÁ, M. LUNGOVÁ, I. NEDOMLELOVÁ a L. SOJKOVÁ. *Hospodářská krize: vybrané makroekonomické a mikroekonomické souvislosti s projekcí na úrovni regionů*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010. s. 157. ISBN 978-80-7372-678-21.

¹¹ Česká republika. *Podnikání (online)*. MZV (vid. 2012-12-05). Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Hlavni-pilire-ceskeho-prumyslu/>

Produkce zahraničních firem se v ČR zvýšila za posledních 15 let šestinásobně, ze 7,3 % na 42,5 %. Nejvíce je zahraniční kapitál zastoupen v automobilovém průmyslu (z 90 %), dále v rafineriích a výrobě koksu (z 88 %).¹²

V prvním až třetím čtvrtletí roku 2012 klesl HDP přibližně o 1 %. Přičemž oproti stejnému období minulého roku byla cenová hladina o 1,3 % vyšší.¹³

Inflace v České republice roste, do konce roku 2012 zůstane pravděpodobně nad 3 %. Rostou ceny elektřiny, zemního plynu, tepla a teplé vody, vodného a stočného, nájemného, ale i ceny potravin, jako např.: ceny masa, vajec, ovoce, zeleniny, jogurtů nebo kakaa. Ceny komodit na světových trzích vzrostly také, z tohoto důvodu lze očekávat další zvyšování cen potravin.¹⁴ Rostoucí ceny zatěžují nejen spotřebitele, ale i podnikatele, jejich náklady se zvyšují a tržby většinou z důvodu klesající poptávky stagnují či klesají.

Míra nezaměstnanosti byla v lednu 2012 ve výši 9,1 %, celkový počet uchazečů o zaměstnání byl 534 089 osob. V říjnu 2012 byla míra nezaměstnanosti ve výši 8,5 %, o zaměstnání se ucházelo 496 762 osob. K oživení ekonomiky nedochází a do konce roku 2012 se neočekává ani pokles míry nezaměstnanosti. Zaměstnavatelé tvorbu nových pracovních míst pečlivě zvažují, při propouštění si ponechávají klíčové zaměstnance.¹⁵

Minimální mzda je od 1. ledna 2007 ve výši 8000 Kč za měsíc nebo 48,10 Kč za hodinu. V příštím roce nemá dojít k navýšení minimální mzdy, která zůstává již 6 let stejná,

¹² ČSÚ. *Vliv zahraničních firem v České republice* (online). CSU, 2012 (vid. 2012-12-05). Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vliv_zahranicnich_firem_v_ceske_republice20120119

¹³ Kurzy CZ. *HDP* (online). Kurzy.cz, 2000–2012 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/hdp/>

¹⁴ Aktuálně CZ. *Inflace nemile překvapila. Drahé jídlo jí drží vysoko* (online). Centrum Holdings, 1999–2012 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/nakupy/clanek.phtml?id=762845>

¹⁵ Kurzy CZ. *Nezaměstnanost v ČR* (online). Kurzy.cz, 2000–2012 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

přestože náklady rostou. O navýšení minimální mzdy se pokusil minulý rok Jaromír Drábek, ale neúspěšně. Vláda jeho návrh zamítla. I podnikatelé, kterým neustále stoupají náklady, nechtějí platit zaměstnancům vyšší mzdy. Za zaměstnanci stojí odbory, které chtějí zaměstnancům zajistit vyšší životní úroveň. Jsou tak se zaměstnanci stoupenci rostoucí minimální mzdy, její odpůrci jsou většinou podnikatelé, protože rostoucí minimální mzda jejich podnikatelskou činnost brzdí. Výše minimální mzdy může být zajímavá pro podnikatele ze zahraničí. Většina států EU má vyšší minimální mzdu než ČR, tato skutečnost může ovlivnit rozhodování zahraničního investora. Nejenom výše minimální mzdy, ale i výše průměrné měsíční mzdy ovlivňuje rozhodování podnikatelů o tvorbě nových pracovních míst.

Tabulka 2: Průměrná mzda v 1. pololetí 2012

Průměrná nominální mzda	24 341 Kč
Průměrná reálná mzda	↓ 0,7 %
Spotřebitelské ceny	↑ 3,5 %

Zdroj: data ČSÚ, zpracování vlastní

Státní rozpočet České republiky je již několik let deficitní. Jednotlivé politické strany se v ČR neustále vzájemně obviňují a obzvláště v předvolebních kampaních upozorňují na výši státního dluhu. Nicméně v porovnání s ostatními členskými státy EU je státní dluh ČR relativně nízký. Vláda se snaží o zpomalení tempa zadlužování a o snížení deficitu státního rozpočtu. Státní rozpočet pro rok 2013 počítá opět s nižšími výdaji. Snižování výdajů bude mít negativní vliv na podnikatelskou sféru, ovlivní vědu, výzkum, dopravu, průmysl, který je klíčovým odvětvím českého hospodářství, a další hospodářské oblasti.

Česká republika je parlamentní republikou, hlavou státu je prezident. Největšími politickými stranami jsou ODS a ČSSD. ODS je orientovaná pravicově, ČSSD naopak levicově. Vládní strana ODS se snaží podporovat tržní nabídku a export, což je pro ČR jako malou otevřenou ekonomiku velmi důležité. Opoziční ČSSD má odlišné návrhy, které

se týkají podpory tržní poptávky a sociální stability. ČR je členem OSN, NATO, OECD, WTO, EEA, OBSE, Rady Evropy, Evropské celní unie, Schengenského prostoru, Visegrádské skupiny a EU. Členství v mezinárodních organizacích posiluje důvěryhodnost ČR a podporuje stabilizaci ekonomiky.

Česká republika je často kritizována za vysokou míru korupce. Korupce je velkým problémem, který sahá až za hranice ČR. Kritizována je nečinnost vlády, její protikorupční snahy nejsou dostatečné. Nedůvěra v politiku v ČR roste.

2.4.2 Mezzopodnikatelské prostředí

Nejkvalitnější infrastrukturu z okolních zemí má Německo, Francie a Rakousko. Se západní Evropou drží ČR krok v hustotě silnic a železnic, bohužel ne v kvalitě infrastruktury, v celkové délce dálnic a v rozvinutosti vysokorychlostních koridorů. Geografická poloha ČR je velmi výhodná, rozvoji obchodních vztahů může ale nekvalitní infrastruktura stát v cestě.¹⁶ Dálnice, rychlostní komunikace a vybrané silnice I. třídy pro vozidla s hmotností nad 3,5 tuny jsou v ČR zpoplatněny.

Letecká infrastruktura v ČR zahrnuje mezinárodní letiště (např. Letiště Václava Havla v Praze), větší regionální letiště (Brno, Ostrava, Pardubice, Karlovy Vary) a menší regionální letiště (sportovní, aeroklubová). Vodní doprava nehraje v ČR významnou roli.

Technická infrastruktura se zkvalitňuje, nicméně existují regionální rozdíly. Energetické sítě jsou většinou v dobrém technickém stavu, zlepšilo se zásobování plynem, na dobré úrovni je zásobování pitnou vodou, technický stav některých vodovodních rozvodů je však

¹⁶ Silnice Železnice. *ČR ve srovnání s EU i světem zaostává v infrastruktuře* (online). KONSTRUKCE Media, s.r.o., 2002-2012 (vid. 2012-12-04). Dostupné z: <http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/cr-ve-srovnani-s-eu-i-svetem-zaostava-v-infrastrukture/>

nevyhovující. Kanalizační sítě a čistírny odpadních vod nejsou dostatečně rozvinuté. Rozvoj technické infrastruktury zajišťuje operační program Infrastruktura.¹⁷

Informační a telekomunikační technologie se každým rokem vylepšují a jsou nezbytnou součástí každého podniku. Kvalita služeb vzrostla, podnikatelské subjekty využívají veřejné datové služby, pronájem telekomunikačních okruhů, služby propojování sítí, mobilní i pevné sítě a další moderní telekomunikační produkty a služby. V počtu uživatelů internetu zaostává ČR za ostatními vyspělými státy, důvodem mohou být vysoké ceny za připojení.

Věda a výzkum v ČR zaostávají za Evropou, jsou financovány především ze soukromých podnikatelských zdrojů, veřejné zdroje zaujímají až druhé místo. Výzkumná a vývojová činnost je soustředěna v Praze, v Středočeském kraji a v Jihomoravském kraji.¹⁸

2.4.3 Mikropodnikatelské prostředí

Úspěšné mikropodnikatelské prostředí lze hodnotit na základě tržeb z prodeje zboží a služeb, na základě čistých výnosů, na základě zisku, ale i na základě spokojenosti zaměstnanců, spotřebitelů, zákazníků atd.

Tabulka č. 3 obsahuje sedm největších českých firem podle tržeb v miliardách českých korun za rok 2011.

¹⁷ Strukturální fondy. Technická infrastruktura obcí, měst a regionů (online). MMR (vid. 2012-12-06). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNÝ-REGIONÁLNÍ-OPERACNÍ-PROGRAM-%28SROP%29/Dokumenty/Programove-dokumenty-programu-SROP/Programovy-dokument-SROP-2004-2006/2-Soucasna-ekonomicka-a-socialni-situace-regionu/Pro-aktivizaci-ekonomicke-vykonnosti-na-regionalni/2-2-3-Technicka-infrastruktura-obci-mest-a-region>

¹⁸ Česká televize. *Česká věda stále podfinancována, firmy dávají víc než stát* (online). Česká televize, 1996-2012 (2012-12-03). Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/196331-ceska-veda-stale-podfinancovana-firmy-davaji-vic-nez-stat/>

Tabulka 3: Seznam největších českých firem podle tržeb v mld. českých korun

Jméno	Oblast podnikání	Tržby za rok 2011	Majoritní vlastník
Škoda Auto a.s.	automobilový průmysl	252,5	Volkswagen Internation Finance N. V. (100 %)
ČEZ, a.s.	energetika	209,8	Ministerstvo financí České republiky (70 %)
RWE Transgas, a.s.	energetika	136,0	RWE Gas International B. V. (100 %)
AGROFERT HOLDING, a.s.	petrochemie	117,6	Andrej Babiš (100 %)
FOXCONN CZ s.r.o.	výroba elektroniky	102,3	Foxconn Holdings B. V. (100 %)
UNIPETROL, a.s.	petrochemie	97,4	POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN S. A. (63 %)
Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	automobilový průmysl	69,6	Hyundai Motor Company (100 %)

Zdroj: WIKIPEDIA, zpracování vlastní

2.4.4 Podpora podnikání v ČR

Podnikání a podnikatelské prostředí se vzájemně prolínají. Ke zlepšení podmínek podnikatelského prostředí a podnikání přispívá podpora podnikání. Podporu podnikatelským subjektům nabízí v ČR podpůrnými programy jednotlivá ministerstva,

která jsou jejími řídicími orgány. Zprostředkujícími orgány jsou různé agentury, jejichž prostřednictvím je podpora nabízena podnikatelům. Kromě zprostředkování podnikatelských podpor se agentury snaží o dobrou informovanost, nabízejí poradenství, pomoc s realizací podnikatelských projektů a propagují ČR v zahraničí jako atraktivní zemi, vhodnou pro umístění investic.

CzechInvest je státní příspěvková organizace, která se věnuje podpoře podnikání a investic, jejím nadřízeným orgánem je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Další příspěvkovou agenturou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR je CzechTrade, který nabízí podporu podnikání v zahraničí.

Zájmy podnikatelů hájí i Hospodářská komora ČR, Společnost vědeckotechnických parků ČR, regionální poradenská a informační centra (RPIC) či regionální rozvojové agentury (RRA).

Na podpoře podnikání se v ČR podílejí i banky. Českomoravská záruční a rozvojová banka je rozvojovou bankou České republiky, která v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů pomáhá rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky.¹⁹ Další banka, která je součástí státní politiky, je Česká exportní banka. Podporuje vývoz a doplňuje tak služby nabízené domácími bankami.

Programová podpora podnikání je velmi rozmanitá, jsou vyhlašovány národní a operační programy. Národní programy jsou financovány ze státního rozpočtu, operační programy z velké části ze strukturálních fondů EU.

¹⁹ CMZRB. *O bance, kdo jsme* (online). CMZRB, 2004 (vid. 2012-10-22). Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>

2.4.5 Evropské fondy

Členství v Evropské unii umožňuje České republice získat značné finanční prostředky pro podporu a rozvoj podnikání. Jako člen Evropské unie má ČR v letech 2007-2013 k dispozici 26,69 miliard eur z evropských fondů. Česká republika čerpá tyto finanční prostředky prostřednictvím 26 operačních programů, které jsou rozdělené do třech cílů.²⁰

- *cíl konvergence*

Cíl konvergence zahrnuje podporu hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států, na tento cíl připadá 25,89 miliard eur.

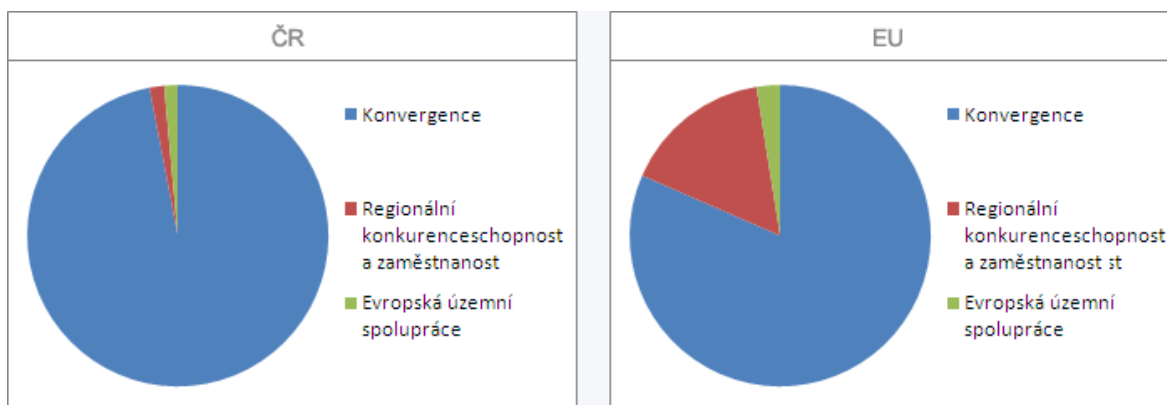
- *cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti*

Z tohoto cíle čerpá finanční prostředky hlavní město Praha, poněvadž nespadá do cíle konvergence. Na cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti připadá 0,42 miliardy eur.

- *cíl evropská územní spolupráce*

Cíl evropská územní spolupráce představuje přeshraniční, meziregionální a vzájemnou spolupráci regionů. Na tento cíl je vyčleněno 0,39 miliard eur.

²⁰ MMR. *Fondy Evropské unie, Programy 2007 – 2013* (online). Vláda České republiky, 2005–2012 (vid. 2012-10-11). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>

Obrázek 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi jednotlivé cíle v období 2007-2013

Zdroj: FONDY EU (online). Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/getfile/ef488ca9-d364-4766-8891-8ceeae159b19/RPF-EU-\(1\).aspx](http://www.strukturalni-fondy.cz/getfile/ef488ca9-d364-4766-8891-8ceeae159b19/RPF-EU-(1).aspx)

Z obrázku č. 1 je patrné, že největší podíl z prostředků evropských fondů, jak v České republice, tak v celé Evropské unii je určen cíli konvergence. V České republice do tohoto cíle spadá *podpora podnikání a inovací, podpora výzkumu a vývoje, podpora lidských zdrojů a zaměstnanosti* (aktivní politika na trhu práce, rovné příležitosti, ...), *podpora vzdělávání pro konkurenceschopnost, podpora životního prostředí, podpora dopravy* (modernizace dálnic, silnic, železnic, ...), *integrováný operační program* (rozvoj cestovního ruchu, rozvoj potenciálu v regionech, ...) a *regionální integrační programy* (modernizace infrastruktury, vytváření podmínek pro rozvoj podniků, ...).

Hlavní město Praha má ekonomiku na dobré úrovni a nezaměstnanost je v Praze nízká. Z tohoto důvodu má z evropských fondů k dispozici menší objem peněz než ostatní regiony v České republice.

Evropské územní spolupráci věnuje Evropská unie také pozornost a vyčleňuje na její podporu finanční prostředky, z kterých se financuje hospodářská a sociální integrace příhraničních regionů.

Klíčovým finančním nástrojem, který naplňuje cíle regionální a strukturální politiky, jsou strukturální fondy. Evropská unie se prostřednictvím strukturálních fondů snaží o dosažení

a udržení určité sociální a ekonomické úrovně všech členských států. Programové období 2007–2013 určuje strukturálně regionální politiku jako politiku soudržnosti, čemuž odpovídají i stanovené cíle. Finanční prostředky se získávají prostřednictvím příspěvků členských států, přičemž bohatší státy přispívají do společného rozpočtu více než státy chudší. V současné době existují čtyři strukturální fondy a Kohezní fond.

Strukturální fondy EU:

- Evropský fond regionálního rozvoje ERDF – European Regional Development Fund
- Evropský sociální fond ESF - European Social Fund
- Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond EAGGF – European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
- Finanční nástroj pro podporu rybolovu FIGF – Financial Instrument for Fishing Guidance
- Fond soudržnosti CF – Cohesion Fund

Ekonomické subjekty, jejichž snahou je získání finančních prostředků z Evropských fondů, musí předložit svůj projekt řídicímu orgánu operačního programu. Operační programy jsou buď tematicky zaměřené, nebo územně vymezené. U tematicky zaměřených programů jsou řídicími orgány resortní ministerstva, u územně vymezených operačních programů jsou řídicími orgány regionální rady regionů.

Z rozpočtu Evropské unie jsou financovány i komunitární programy, které podporují mezinárodní spolupráci ekonomických subjektů členských zemí Evropské unie.

3 Mikroregion Frýdlantsko

Mikroregion Frýdlantsko zahrnuje 18 měst a obcí: Černousy, Habartice, Višňová, Pertoltice, Bulovka, Horní Řasnice, Dolní Řasnice, Krásný Les, Kunratice, Heřmanice, Dětrichov, Frýdlant, Raspenava, Hejnice, Bílý Potok, Lázně Libverda, Jindřichovice pod Smrkem a Nové Město pod Smrkem. Frýdlant, Hejnice, Nové Město pod Smrkem a Raspenava mají statut města. Mikroregion Frýdlantsko patří do nejsevernější části Libereckého kraje, označuje se také jako Frýdlantský výběžek.

Obrázek 2: Kraje ČR

Zdroj: ONLINEDATA (online). Dostupné z: <http://www.onlinedata.cz/stavebnictvi/img/mapa.jpg>

3.1 Historie Frýdlantska

Název Frýdlantsko vznikl nejspíše podle města Frýdlant v Čechách, které bylo vždy centrem okolního kraje. V 19. století zde vzkvétal průmysl, byly zakládány textilní továrny, pily, slévárny, strojírny a sklárny. V Jindřichovicích pod Smrkem byla v roce 1852 založena tiskárna vlněných látek. V Novém Městě pod Smrkem byla v roce 1862 založena přádelna, později tkalcovna, barvárna a úpravna látek. V Raspenavě byly v Luhu založeny textilky. Rozkvět Frýdlantska zastavila první světová válka a později komunistický převrat v roce 1948. Po roce 1989 začal textilní a strojírenský průmysl

upadat, velké továrny ukončovaly postupně svou činnost a narůstala nezaměstnanost. Životní úroveň se na Frýdlantsku začala snižovat.²¹

Frýdlantsko je v současnosti problematický region s velkou nezaměstnaností, je zde málo velkých zaměstnavatelů a i malé firmy nevytvářejí dostatek pracovních příležitostí.

3.2 Analýza území mikroregionu Frýdlantska

Frýdlantský výběžek je odlehlý a špatně přístupný. Ačkoliv se jedná o příhraniční oblast, spolupráce s Německem a Polskem je minimální, protože i na druhé straně hranic jde o velmi slabou hospodářskou oblast. Frýdlantský výběžek je obklopen Jizerskými horami, které jsou chráněnou krajinnou oblastí. Nachází se zde přírodní rezervace a památky.

Rozloha 349 km² řadí Frýdlantsko na třetí místo ve velikosti správních obvodů Libereckého kraje, zaujímá 11 % celkové rozlohy kraje. Z celkové rozlohy Frýdlantska pokrývá zemědělská půda 45 %, nezemědělská půda (většinou lesní pozemky) téměř 48 %. Ke konci roku 2011 žilo na Frýdlantsku 24 865 obyvatel (5,7 % obyvatel Libereckého kraje). Míra nezaměstnanosti v roce 2011 byla ve výši 14,63 %, což představuje nejvyšší míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji (míra nezaměstnanosti v Libereckém kraji se pohybuje kolem 10 %). Úřad práce nabízel ke konci roku 2011 pouhých 21 pracovních míst, to znamená, že se o jedno pracovní místo ucházelo 91,2 uchazečů.²²

Vzdělanost obyvatelstva je spíše nižší. Úřad práce a neziskové organizace sice nabízejí rekvalifikační kurzy, ale nabídka pracovních míst je malá a z tohoto důvodu není úspěšnost nabízených příležitostí příliš vysoká.

²¹ Masif. *Příběhy Frýdlantska*. Frýdlant: MAS Mikroregionu Frýdlantsko, 2008, s. 23.

²² ČSU. *Kraj, okresy* (online). Český statistický úřad, 2012 (vid. 2012-12-07). Dostupné z: http://www.czso.cz/xli/redakce.nsf/i/charakteristika_spravniho_obvodu_fr

Za prací lidé z Frýdlantska většinou dojíždějí do průmyslových zón v Liberci. Průmyslové areály, které se nachází přímo ve městech a obcích na Frýdlantsku, chátrají a jejich stav je většinou velmi kritický. Jedním z mnoha nevyužitých a chátrajících objektů je bývalý areál textilní továrny Textilana v Novém Městě pod Smrkem.

Zemědělská výroba se orientuje především na chov skotu. Sektor služeb je limitován nízkou kupní silou obyvatelstva. Cestovní ruch, přestože Frýdlantský výběžek nabízí kulturní, přírodní i historické památky, není nijak významně rozvinut.

K přílivu zájemců o Frýdlantský výběžek určitě přispělo vybudování singltrekových cyklistických stezek v Jizerských horách. Tvůrci Singltreku pod Smrkem jsou překvapeni, jak rychle si tento projekt mezi cyklisty našel oblibu.²³ Síť cyklosteze se buduje od roku 2009 a projekt Singltreku je pro Frýdlantsko šancí k rozvoji cestovního ruchu v tomto regionu. Na projektu se podílí státní podnik Lesy ČR, Svazek obcí Smrk a Česká mountainbiková asociace (ČeMBA). Druhou etapu podpořily i Polské státní lesy a město Świeradów Zdrój.

Města i obce mikroregionu Frýdlantsko se rovněž snaží zvýšit atraktivitu Frýdlantského výběžku. Realizují různé projekty na podporu rozvoje měst a obcí, např. v roce 2010 byla započata regenerace centrálního prostoru Frýdlantu v Čechách. Bylo obnoveno náměstí T. G. Masaryka. Projekt byl spolufinancován Evropskou unií. Velkým úspěchem bylo umístění tohoto projektu v soutěži Stavba roku Libereckého kraje. V 8. ročníku této soutěže získal projekt 2. místo. Dalším významným projektem města je rekonstrukce památkově chráněného objektu. Městské muzeum Frýdlant bylo zrekonstruováno a rovněž spolufinancováno Evropskou unií.²⁴ I další města a obce realizují zajímavé projekty, čímž

²³ Singltrek pod Smrkem. *Osobnosti singltreku* (online). Copyright Singltrek s.r.o. (vid. 2012-11-02). Dostupné z: <http://www.singltrekpodsmrkem.cz/cs/co-je-singltrek/osobnosti-singltreku>

²⁴ Město Frýdlant. *Regenerace Náměstí T. G. Masaryka* (online). Městský úřad Frýdlant 2006 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://mesto-frydlant.cz/cs/mesto-frydlant/regenerace-namesti-t-g-masaryka/>

usilují o vytvoření atraktivního prostředí. Obrázek č. 3 zobrazuje náměstí T. G. Masaryka po ukončené regeneraci.

Obrázek 3: Náměstí T. G. Masaryka ve Frýdlantu v Čechách

Zdroj: Město Frýdlant (online). Dostupné z: <http://mesto-frydlant.cz/galerie/obrazky/image.php?img=346574&x=800&y=534>

Na Frýdlantsku dochází k pozitivnímu vývoji oživení malých podniků. Tento trend podporují rekvalifikační kurzy, pořádané Úřadem práce a dalšími organizacemi, jako např. Společností pro Jizerské hory. Z iniciativy místních akčních skupin vznikla značka místní produkce *Regionální produkt Jizerské hory*. Tato značka a tištěný i internetový katalog výrobců se snaží podpořit místní produkci řemeslníků, zemědělců a potravinářů.²⁵

²⁵ Masif. *Jizerské výrobky* (online). Masif (vid. 2012-11-06). Dostupné z: <http://www.jizerske-vyrobky.cz/filemanager/files/file.php?file=57001>

Ve Frýdlantu v Čechách jsou pravidelně organizovány, školním statkem Frýdlant a skupinou MASiF, farmářské trhy, kde lze výrobky, označené místní značkou, zakoupit.

Obrázek 4: Regionální produkt Jizerské hory

Zdroj: MASiF (online). Dostupné z:

<http://www.jizerskevyrobky.cz/filemanager/files/file.php?file=57001>

Frýdlantsko se jako příhraniční oblast potýká s dovozem odpadů z Německa, který je skladován v opuštěných areálech. Odpady ohrožují a poškozují životní prostředí. Několikrát již hořely a uvolňovaly do ovzduší jedovaté zplodiny. Dalším velkým problémem Frýdlantska je skutečnost, že se jedná o záplavovou oblast. Před dvěma lety zasáhla Frýdlantsko blesková povodeň a doposud stále není opravena ani polovina mostů, které byly povodněmi zničeny. Finanční prostředky na opravy mostů nejsou čerpány efektivně, objížďky a rozbité komunikace jsou značnou překážkou pro podnikání.

Skutečnost, že je Frýdlantsko povodňovou oblastí, ovlivňuje i rozhodování firem. V roce 2010 zasáhla celou oblast blesková povodeň a ohrozila i firmy působící v tomto regionu. Jednou z firem zasaženou povodní byla i textilní firma Damino se 180 zaměstnanci. Povodeň poškodila výrobní stroje a administrativní budovu, zaměstnancům hrozilo nebezpečí, že přijdou o práci. Firma obdržela podporu od města Frýdlant, hasiči

a dobrovolníci se podíleli na odklizení škod po povodních.²⁶ Přesto firma musela kvůli škodám zavřít tkalcovnu, v které bylo zaměstnáno kolem 50 lidí.

V posledních letech ukončilo svou činnost několik středně velkých firem. V Raspenavě ukončila po 17 letech svou činnost firma Steinel a přesunula svou výrobu horkovzdušných pistolí a senzorových lamp do Rumunska. O práci přišlo 176 lidí.²⁷ Z Hejnic odešla firma Knorr-Bremse, výrobu brzdových systémů pro užitková vozidla přesunula z důvodu špatné dostupnosti do průmyslové zóny v Liberci.

Zastoupení ekonomických subjektů na Frýdlantsku ukazuje tabulka č. 6. Největší zastoupení mají fyzické osoby, velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel a podniky bez zaměstnanců. Velkých podniků je ve Frýdlantském výběžku minimálně, tabulka vykazuje pouze dva velké podniky.

Tabulka 4: Ekonomické subjekty v mikroregionu Frýdlantsko v roce 2011

<u>Ekonomické subjekty celkem:</u>	5 702
fyzické osoby	4 819
z toho zemědělští podnikatelé	154
právníkové osoby	883
z toho obchodní společnosti	304
<u>Vybraná odvětví: (%)</u>	
zemědělství, lesnictví a rybářství	8,6
průmysl celkem	13,1
stavebnictví	19,5
velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	25,0

²⁶ Liberecký deník CZ. *Ekonomika* (online). Vltava-Labe-Press, a.s., 2005 (vid. 2012-11-04). Dostupné z: <http://liberecky.denik.cz/podnikani/textilka-damino-obnovi-vyrobu20100818.html>

²⁷ Mediafax CZ. *Ekonomika* (online). Mediafax.cz (vid. 2012-11-02). Dostupné z: <http://www.mediafax.cz/ekonomika/2845037-Steinel-presune-svou-vyrobu-z-Raspenavy-do-Rumunska-Propusti-tak-176-lidi>

Počet subjektů podle zaměstnanců:	
bez zaměstnanců	1 543
1-9 zaměstnanců (mikropodnik)	256
10-49 zaměstnanců (malý podnik)	70
50-249 zaměstnanců (střední podnik)	17
250 a více zaměstnanců (velký podnik)	2
nezjištěno	3 814

Zdroj: data ČSÚ, zpracování vlastní

Frýdlantsko má silniční spojení mezi jednotlivými obcemi a s Libercem. Železniční trať vede z Černous přes Frýdlant v Čechách a Raspenavu do Liberce nebo z Jindřichovic pod Smrkem přes Nové Město pod Smrkem a Frýdlant v Čechách do Liberce. Dopravu komplikuje hlavně v zimních měsících silný vítr, zafoukané silnice a železnice, závěje, sněh a minimální viditelnost, což způsobuje neprůjezdnost silnic a železnic. Kromě toho je stav silnic na mnoha místech katastrofální. Od povodní v roce 2010 jsou v Raspenavě i na jiných místech Frýdlantska nevyhovující objízďky. Problémové silnice odrazují ve Frýdlantském výběžku od podnikání.

Frýdlantská vodárenská společnost (FVS) zajišťuje pitnou vodu, odvádění a čištění odpadních vod pro 24 865 obyvatel. Všech 18 měst a obcí Frýdlantska jsou akcionáři společnosti FVS. V roce 2012 došlo k navýšení cen vodného a stočného, společnost zdůvodňuje zdražení investicemi do vodárenské infrastruktury, ale i navýšením sazby DPH. FVS získala dotace z Operačního programu Životní prostředí na projekty rekonstrukce úpraven vody ve Frýdlantu a v Bílém Potoce. Na základě tohoto úspěchu nebylo navýšení cen z pohledu společnosti až tak vysoké.²⁸

Kanalizační sítě se ve většině obcí rekonstruují. Podporu výstavby a obnovy kanalizací pro veřejnou potřebu zajišťují dotace, které mohou obce čerpat od ministerstva zemědělství v rámci Programu rozvoje venkova.

²⁸ Vodárenství CZ. *Voda na Frýdlantsku zdraží ...* (online). Mauri (vid. 2012-12-07). Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.cz/clanky/voda-na-frydlantsku-zdrazi-pristi-rok-o-14-pct-na-84-30-kc>

Frýdlantský výběžek je oblastí, kde vyrůstají větrné elektrárny. Podmínky pro provoz větrných elektráren jsou v této oblasti téměř ideální. Povětrnostní podmínky a levné pozemky lákají investory. Zamítavé názory se často objevují z důvodu narušení krajinného rázu. Výstavba větrných elektráren ovšem přináší finanční prostředky do obecních rozpočtů a energetickou soběstačnost. Větrné elektrárny stojí např. v Jindřichovicích pod Smrkem, kde bylo vybudováno i ekologické informační centrum.

Nabídka a rozsah služeb jako jsou banky, pojišťovny nebo obchody je značně omezen. Většinu obchodů vlastní podnikatelé vietnamské národnosti. V poslední době investují do nemovitostí, které využívají pro svou podnikatelskou činnost.

Vnitřní zdroje pro financování projektů jsou na Frýdlantsku velmi omezené. Podporu mohou ekonomické subjekty získat prostřednictvím dotací a grantových prostředků. Frýdlantsko jako příhraniční oblast nabízela možnost účastnit se v programech PHARE, PHARE CBC, SAPARD nebo INTERREG IIIA.

Program PHARE byl vytvořen v roce 1989, původně nabízel pomoc Polsku a Maďarsku při transformaci jejich ekonomik z centrálně plánovaných na tržní. Posléze byl rozšířen i na další transformující se ekonomiky a zahrnoval projekty pro podporu vzdělávání, dopravy, zemědělství, energetiky a další.²⁹ Na Frýdlantsku se pomocí tohoto programu financovaly investiční projekty jako např.: protipovodňová opatření na řece Smědě nebo rekonstrukce kláštera v Hejnicích na Mezinárodní centrum duchovní obnovy.

SAPARD byl speciálním předvstupním programem pro zemědělství a rozvoj venkova. V rámci tohoto programu modernizoval soukromý podnikatel svou pilařskou výrobu v Jindřichovicích pod Smrkem.

²⁹ WIKIPEDIE. *Fondy Evropské unie* (online). Creative Commons (vid. 2012-11-04). Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Fondy_Evropské_unie

Program Iniciativy Společenství INTERREG III měl tři části A, B, C. Část A se týkala příhraniční spolupráce.³⁰ Město Frýdlant i Svazek obcí Smrk realizovaly v rámci programu Interreg IIIA několik projektů.

V současné době mohou ekonomické subjekty na Frýdlantsku využívat pro podporu podnikání strukturální fondy EU a veřejné zdroje ČR. Liberecký kraj nabízí grantové programy, které jsou většinou zaměřené na menší projekty.

3.3 SWOT analýza

Metoda SWOT analýzy identifikuje silné (**S**trengths) a slabé (**W**eaknesses) stránky podnikatelského záměru či nějakého projektu. Na základě identifikace silných a slabých stránek hledá příležitosti (**O**pportunities) a hrozby (**T**hreats) pro daný projekt.

Tabulka č. 5 se zabývá silnými a slabými stránkami mikroregionu Frýdlantsko, hodnotí současný stav Frýdlantska a zaměřuje se na několik důležitých oblastí: ekonomiku, životní prostředí, kulturu, školství a podporu podnikání.

Ze silných stránek jsou vyvozeny příležitosti k rozvoji regionu, naopak ze slabých stránek hrozby a překážky, které znesnadňují rozvoj Frýdlantska.

³⁰ Fondy Evropské unie. *Interreg III* (online). Vláda České republiky, 2005–2012 (vid. 2012-11-05). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/I/Interreg-III>

Tabulka 5: SWOT analýza mikroregionu Frýdlantsko

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p style="text-align: center;">Ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liberec do 30 km • Působnost malých a středních firem • Rozvoj místních značek • Rekreační oblast • Možnost různých aktivit • Ekologická výroba • Region s venkovským charakterem 	<p style="text-align: center;">Ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysoká nezaměstnanost • Malá kupní síla obyvatelstva • Chátrající objekty (Brownfields) • Nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení • Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil • Nedostatečně rozvinutý cestovní ruch • Nevýhodná pozice regionu v rámci ČR pro umístění podniků
<p style="text-align: center;">Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekonomické činnosti a populace nezatěžují území • Chráněná krajinná oblast 	<p style="text-align: center;">Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Záplavová oblast • Krajinná oblast nedoceněna • Znečištění oblasti polskou elektrárnou a povrchovým dolem

<p style="text-align: center;">Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historické památky • Přírodní lokality • Kulturní programy a akce pořádané občanskými sdruženími 	<p style="text-align: center;">Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mnoho chátrajících památek • Nízká sounáležitost obyvatelstva s historií a kulturou území
<p style="text-align: center;">Školství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zastoupení základních i středních škol • Mateřská centra • Pořádání kurzů celoživotního zdělávání 	<p style="text-align: center;">Školství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nízká vzdělanost obyvatelstva • Nedostatek pedagogů
<p style="text-align: center;">Podpora podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů i ze státního rozpočtu 	<p style="text-align: center;">Podpora podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlastní finanční zdroje značně omezené

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p style="text-align: center;">Ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora malých a středních firem • Využití místní produkce • Rozvoj cestovního ruchu, lázeňství • Nové využití chátrajících objektů • Možnost rozvoje ubytovacích a stravovacích zařízení • Rozšíření bioprodukce <p style="text-align: center;">Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj zemědělství s ohledem na místní krajinu • Rozvoj cestovního ruchu s ohledem na chráněnou krajinnou oblast a zájem návštěvníků o Jizerské hory 	<p style="text-align: center;">Ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukončování podnikatelské činnosti větších firem • Zaměstnavatelé se zaměřují na nekvalifikovanou pracovní sílu • Konkurence jiných atraktivních oblastí • Odchod mladých perspektivních pracovních sil <p style="text-align: center;">Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Území ohroženo záplavami
<p style="text-align: center;">Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využití kulturních a přírodních památek • Obnova místních tradic 	<p style="text-align: center;">Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chybějící finance na údržbu a rekonstrukce místních památek

<p style="text-align: center;">Školství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj a vytváření příležitostí pro celoživotní vzdělávání 	<p style="text-align: center;">Školství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek pedagogů • Nedostatek financí ve školství
<p style="text-align: center;">Podpora podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce obcí a jednotlivých organizací • Spolupráce regionů • Podpora fondů (EU i státní rozpočet ČR) 	<p style="text-align: center;">Podpora podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Závislost na cizích zdrojích • Směřování podpory do jiných, více prosperujících oblastí • Nezájem investorů o region, popř. závislost na jednotlivých nabídkách investorů

Zdroj: zpracování vlastní

4 Praktické zkušenosti firem na Frýdlantsku s podporou podnikání

Analýza praktických zkušeností firem vychází z informací, získaných od jednotlivých podnikatelů a firem. Po zmapování území a získání informací o firmách, působících na tomto území, byly jednotlivé firmy osloveny elektronickou poštou. Zainteresované firmy a podnikatelé zodpověděli zpracovaný dotazník a na osobních schůzkách poskytli informace o průběhu procesu čerpání podpory podnikání.

Na dotazníkový průzkum, v kterém bylo osloveno okolo 30 firem z Frýdlantska, odpovědělo a poskytlo informace 8 firem. Polovina z nich (4) poskytla kompletní informace o osobních zkušenostech s čerpáním podpory pro vznik či rozvoj jejich podnikatelské činnosti. Druhá polovina poskytla dílčí informace, které byly také významné pro kompaktní zpracování údajů o podnikání v mikroregionu Frýdlantsko.

Jednou z firem, která se podílela na průzkumu, byla firma TRW Automotive Czech s.r.o., která je významným dodavatelem dílů pro automobilový průmysl. Po celém světě zaměstnává tento gigant okolo 70 000 zaměstnanců a má 200 závodů, některé z nich i v České republice. Jedna z poboček se nachází ve Frýdlantském výběžku, přímo ve Frýdlantu v Čechách. Firma využila v 90. letech možnost daňových prázdnin, jako jedna z forem investičních pobídek, které byly využívány především firmami automobilového průmyslu. Tato forma investiční pobídky byla již zrušena, její kritici poukazovali na znevýhodnění menších podniků a směřování této investiční pobídky do rozvinutých regionů. V případě firmy TRW Automotive Czech s.r.o. byla investiční pobídka směřována do velmi problematického regionu s velkou nezaměstnaností. Ve Frýdlantu v Čechách je zaměstnáno okolo 200 zaměstnanců a firma je jednou z mála středně velkých firem v tomto regionu. V současné době využívá podporu podnikání v oblasti výzkumu a vývoje.

Finanční prostředky na podporu podnikání si byly na Frýdlantsku schopny zajistit firmy jako např.: sklářský ateliér Spiderglass z Heřmanic, keramická dílna Strunovi z Bílého Potoka, občanské sdružení Lunaria z Jindřichovic pod Smrkem, společnost Dendria s.r.o. z Nového Města pod Smrkem (obor lesního školkařství a lesnictví), soukromě hospodařící zemědělci a další.

4.1 Firma Apartmán pod Smrkem

Tabulka 6: Ubytovací zařízení

Právní forma podnikání:	Živnostník – fyzická osoba
Podnikatelská činnost:	Ubytování
Podpora z programu:	Program rozvoje venkova na období 2007-2013 projekt na podporu cestovního ruchu
Finanční podpora:	60 %, z toho 80 % příspěvek společenství EU a 20 % příspěvek z národních zdrojů

Zdroj: zpracování vlastní

Firma Apartmán pod Smrkem je nově vzniklá firma se zaměřením na ubytovací činnost. Jedná se o živnostníka bez zaměstnanců. Hlavní pracovní poměr majitele firmy je ve firmě Knorr Bremse v Liberci, podnikatelskou činnost provozuje jako vedlejší zaměstnání.

V roce 2009 koupila firma nemovitost, která byla v dezolátním stavu. Podnikatel přemýšlel nad celkovou rekonstrukcí budovy a jejím využitím. Kromě toho se zajímal i o možnost podpory projektu státem, respektive získání dotace na jeho projekt. V této oblasti neměl žádné zkušenosti. Jeho prvním krokem byl místní městský úřad, kde byl odkázán na místní akční skupinu Mikroregionu Frýdlantsko, která posléze v dubnu 2009 vyhlásila výzvu k předkládání žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2007–2013. Firma se rozhodla využít této příležitosti a část rekonstrukce profinancovat z těchto nabídnutých prostředků.

Místní akční skupina (MAS), v případě Frýdlantu v Čechách místní akční skupina Mikroregionu Frýdlantsko (MASiF), podporuje místní podniky a produkty. Místní akční skupiny spolupracují na rozvoji jejich regionu a podporují aktivity, které přispívají k rozvoji ekonomiky.

4.1.1 Průběh čerpání podpory

Kancelář MASiF ve Frýdlantu v Čechách navštívil podnikatel v dubnu 2009. Zde mohli všichni žadatelé získat informace, týkající se předkládání projektů a žádosti o dotaci. Byl nabídnut i seminář a konzultace, dále i školení, které proběhlo 7. dubna 2009. Firma využila pouze konzultací a byla s informacemi, které jí byly předloženy, spokojena. Konzultace byly po předchozí domluvě prakticky možné kdykoliv.

Podnikatel obdržel v elektronické podobě žádost o dotaci, osnovu projektu a další dokumenty. Výše dotace byla vypočítána z celkových výdajů projektu, u této žádosti se jednalo o 60 %, přičemž příspěvek EU v % byl ve výši 80 % a příspěvek z národních zdrojů v % byl ve výši 20%. Firma Apartmán pod Smrkem dosud žádné projekty s dotací nerealizovala.

V žádosti o dotaci firma neporozuměla jednotlivým výdajům, které bylo nutné přesně vyčíslit. S tímto problémem firmě pomohli v kanceláři MASiF, kde byly výdaje přepočítány a doplněny do správných kolonek. Kromě toho zde firma obdržela i pomoc s výpočtem dotace. Dalším problémem bylo pro firmu vyplnění činností, které byly v projektu řešeny. Firma nevěděla v jakém rozsahu a jakým způsobem jednotlivé činnosti do žádosti zapsat. Dále neznala kódy, které bylo nutné k činnostem přiřadit. Pomoc ze strany skupiny Masif byla obrovská.

Projekt zpracovala a zdůvodnila firma sama. V osnově projektu poukázala na to, že přilákáním turistů a návštěvníků do Nového Města pod Smrkem bude ovlivněn a oživen společenský život ve městě. Návštěvníci a turisté nenavštíví pouze ubytovací zařízení, ale i ostatní podniky, prodejny, restaurace, sportovní zařízení a další. Pro podnikatele byl projekt inovativní jako zcela nový typ podnikání, do kterého nově vstupoval. Jeho

dosavadní podnikatelská činnost byla orientována jinak. V souvislosti s přípravou projektu získal nově živnostenský list pro podnikání v cestovním ruchu. Součástí osnovy projektu byla technická dokumentace, kterou podnikatel musel nechat zpracovat jako součást dokumentace ke stavebnímu řízení. Stavba musela být evidována v katastru nemovitostí. Výsledkem projektu bylo ubytovací zařízení. Projekt nevytvořil žádné pracovní místo, měl přispět k finanční stabilitě podnikatele a umožnit rozšíření podnikatelských činností do budoucna s potenciálem zřízení pracovního místa.

Vypracování první a druhé části osnovy projektu bylo bezproblémové, s třetí a čtvrtou částí musela firma opět oslovit kancelář MASiF. Podnikatel měl především nejasnosti s vyplněním rozpočtu projektu, kde nevěděl, jakým způsobem rozepsat konkrétní položky.

Žádost o dotaci, osnovu projektu a další dokumenty předložil podnikatel osobně v kanceláři MASiF ve Frýdlantu v Čechách, kde byly žádosti všech žadatelů překontrolovány. Všichni žadatelé byli poté vyzváni k prezentaci svých projektů na veřejné schůzi. Projekt představil podnikatel komisi MASiF, ostatním žadatelům a dalším účastníkům ústně.

Kromě firmy Apartmán pod Smrkem žádali o dotaci i tyto žadatelé:

• Farma Karel Mařík s.r.o.	stavba pevných ohrad
• Obec Jindřichovice pod Smrkem	stavební úpravy a rekonstrukce mateřské školy
• Občanské sdružení LUNARIA	žijící zázemí skanzenu
• Město Nové Město pod Smrkem	víceúčelové sportovní hřiště
• Město Raspenava	rekonstrukce hasičské zbrojnice
• Město Frýdlant	rekonstrukce tělocvičny ZŠ Purkyňova

Začátkem června 2009 obdržela firma dopis s informacemi o výsledku kontrol a výběru projektů. Projekt byl na základě bodového hodnocení a rozhodnutím rady vybrán k podpoře. Kromě firmy Apartmán pod Smrkem byly vzhledem k výši alokace a požadavkům na dotaci vybrány k podpoře všechny předložené žádosti.

Žádost byla zaregistrována na regionálním odboru státního zemědělského intervenčního fondu (RO SZIF) v Hradci Králové, kde byla provedena vlastní administrativní kontrola. RO SZIF je zprostředkovatelem finanční podpory, nabízené státem nebo Evropskou unií. Žádost splňovala po prvotním přezkoumání požadavky způsobilosti a byla dne 12. 06. 2009 zaregistrována. Převzaté dokumenty byly dále podrobeny další důkladné kontrole a firma čekala na výsledek této kontroly dalších 35 kalendářních dní.

4.1.2 Komplikace během procesu čerpání podpory

Dne 15. 07. 2009 obdržel podnikatel oznámení o ukončení administrace žádosti. Důvodem bylo porušení podmínky Programu rozvoje venkova. Žádost byla vyřazena z důvodu doložení stavebního povolení bez nabytí právní moci. Tato skutečnost podnikatele velmi zaskočila, neboť stavební povolení bylo platné a podnikatel ještě před odevzdáním stavebního povolení kontaktoval jak stavební úřad, tak kancelář MASiF. Na obou místech byla pravomocnost stavebního povolení potvrzena. Po obdržení dopisu byly podniknuty okamžité kroky k vyřešení této záležitosti. Podnikatel opět navštívil stavební úřad v Novém Městě pod Smrkem, kde požádal o orazítkování stavebního povolení. Vysvětlil svou situaci, v které se nacházel. Stavební úřad orazítkoval stavební povolení s nabytím právní moci od 11. 05. 2009. Poté se podnikatel odvolal proti ukončení administrace žádosti o dotaci.

Dne 18. 09. 2009 obdržel odpověď s protokolem o provedené administrativní kontrole a s žádostí o doplnění neúplné dokumentace. Na základě odvolání bylo zjištěno, že stavební povolení bylo právoplatné i v době příjmu žádosti. Jednalo se tedy o formální chybu s možností nápravy. Pozitivní odpověď podnikatele potěšila, ale dalšími překážkami byly zjištěné nedostatky.

- chybné datum předložení žádosti o proplacení
- chybně údaje o podpoře
- nevyplněné údaje o naučné stezce
- nesplněná kritéria o přijatelnosti příslušné Fiche

- chybně zpracovatel a technické řešení projektu
- chybně popis projektu a zdůvodnění projektu
- chybně realizace projektu a rozpočet projektu

Všechny chybějící nebo špatně vyplněné údaje musely být doplněny a opraveny do 05. 10. 2009. Při odevzdání byly všechny dokumenty překontrolovány v kanceláři MASiF a podnikatel byl přesvědčen o tom, že všechny vyplněné údaje jsou správné. Zpočátku nevěděl jak dál pokračovat a žádat o dotaci na svůj projekt. V kanceláři MASiF mu přislíbili pomoc a podnikatel začal poté pracovat na nedostacích, které byly administrativní kontrolou zjištěny. Všechny požadované údaje byly opraveny a doplněny do formulářů. Doplněná dokumentace byla odeslána v požadovaném termínu.

Dne 18. 12. 2009 podepsal podnikatel v Hradci Králové na RO SZIF dohodu o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova ČR. V průběhu realizace projektu došlo ke změnám, které bylo nutné nahlásit. Podnikatel se obával dalších nepříjemností, nicméně stačilo „pouze“ vyplnit hlášení o změnách, RO SZIF tuto změnu schválil a posléze byl podepsán dodatek k dohodě o poskytnutí dotace.

Dne 22. 02. 2010 byla na RO SZIF v Hradci Králové převzata žádost o proplacení výdajů včetně požadovaných příloh. 16. 03. 2010 byla zaměstnanci RO SZIF provedena osobní kontrola ubytovacího zařízení. Podnikatel musel předložit všechny účetní doklady. V květnu 2010 byla žádost o dotaci proplacena.

O podnikatelské podpoře podnikatel přemýšlel z finančních důvodů, umožnila mu zrealizovat projekt a začít podnikat v daném oboru ve velmi krátkém časovém období. S procesem získání podnikatelské podpory neměl vůbec žádné zkušenosti, počítal s administrativní a časovou náročností. Měl jisté obavy, ale MASiF ve Frýdlantu v Čechách mu byl velkou oporou. Proces čerpání podnikatelské podpory nebyl jednoduchý, podnikatel se často potýkal se zbytečnými překážkami. Proces byl administrativně náročný, ale pomoc ze strany místní akční skupiny ve Frýdlantu v Čechách byla obrovská. Časová náročnost nebyla až tak velká. Celkové náklady projektu

nepřesahovaly 500 000 Kč, z tohoto důvodu nebyl projekt až tak časově náročný. Podpora byla vyplacena do jednoho roku od začátku procesu. Celý projekt musel být předfinancován, ukončen byl v únoru 2010. Podnikatelskou činnost musí podnikatel vykovávat dalších 5 let, projekt je monitorován skupinou MASiF a RO SZIF. Získání dotace ulehčilo podnikateli start v podnikání a naplnilo ho optimismem, přestože na Frýdlantsku není velmi příznivé podnikatelské prostředí. Podnikatel nyní podniká v oboru ubytovacích služeb dva roky. Po skončení monitorovacího období se bude rozhodovat, zda v dané podnikatelské činnosti bude pokračovat.

4.2 Nezisková organizace

Tabulka 7: Projekt neziskové organizace

Právní forma podnikání:	Nezisková organizace
Projekt:	Projekt Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce
Podpora z programu:	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
Finanční podpora:	100 %, z toho 85 % příspěvek společenství EU a 15 % příspěvek z národních zdrojů

Zdroj: zpracování vlastní

Sbor Jednoty bratrské v Novém Městě pod Smrkem je neziskovou církevní organizací. Neziskové organizace se zabývají obecně prospěšnou činností, jejich cílem není tvorba zisku. Získáním finanční podpory na projekt Rovné příležitosti žen a mužů přispívá tato nezisková organizace mimo jiné i k podpoře podnikání, a to několika způsoby.

Náplní projektu je podpora uplatnění žen na trhu práce. Organizace se snaží zvyšovat kvalifikaci a zaměstnanost žen pomocí kurzů, nabízí poradenství a šíří informace o svém projektu zajímavým a neobvyklým způsobem. Podporuje ženy i v získání živnostenského

listu a tím pádem v podnikatelské činnosti, kterou je možné na základě jednotlivých kurzů založit. Kurzy jsou součástí projektu. Před realizací projektu byl proveden dotazníkový průzkum formou osobních rozhovorů, který ukázal, že přibližně 20 % dotazovaných žen má zájem o zahájení vlastního podnikání, polovina z toho by ráda absolvovala příslušný kurz. V současné době nabízí projekt pět vzdělávacích kurzů. Kurzy pečovatelka o děti a pracovník sociální péče již proběhly. V plánu jsou další dva kurzy německého jazyka, zaměřené na cestovní ruch a výrobní podniky. Poslední kurz bude pro začínající podnikatele.

Projekt podporuje nejen podnikání žen na Frýdlantsku. Realizace projektu podporuje i samotné realizátory projektu, poradenskou agenturu a partnery projektu.

Realizátorem projektu je realizační tým, v kterém pracuje pět osob na částečný úvazek. Projekt je na tři roky, doba trvání je od března 2012 do konce února 2015. Před podáním žádosti o dotaci byl realizačním týmem proveden výzkum, zmapováno území Frýdlantska, proběhla jednání s jednotlivými podniky.

Žádost a projekt byl zpracován projektovým externím garantem, jehož zapojení do projektu bylo jednou z mnoha podmínek. Přípravu a řízení projektu provedla výzkumná a poradenská agentura Tima Liberec. Projekt zpracovali a v současné době zpracovávají jednotlivé monitorovací zprávy jednatel společnosti PhDr. Oldřich Čepelka a projektová manažerka Ing. Michaela Putíková.

Bodové hodnocení při výběru projektu ovlivnila i skutečnost, že projekt našel dva partnery, kterými jsou Nové Město pod Smrkem a výrobní podnik CiS Systems, s.r.o. Partneři projektu podpořili realizaci projektu Rovných příležitostí žen a mužů v mikroregionu Frýdlantsko.

Velkou výhodou tohoto projektu je skutečnost, že projekt nemusel být předfinancován. Finanční prostředky jsou poskytovány zálohově, závisle na monitorovacích zprávách. Doposud byly odeslány dvě monitorovací zprávy na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Monitorovací zprávy se zpracovávají průběžně, obsahují přibližně 25 stran a další přílohy. Jejich zpracování trvá min. 40 hodin. Monitorovací zprávy byly zatím pokaždé vráceny,

vždy s připomínkami, chyby bylo nutné do určitého termínu opravit, neúplné informace doplnit. Administrativní náročnost vyžaduje podporu poradenské agentury. Finanční prostředky získané na projekt pokrývají kromě výdajů na jednotlivé kurzy i mzdy realizačního týmu a poradenské agentury, dále i mzdy na vytvoření 6 polovičních úvazků, které jsou v rámci projektu na Frýdlantsku vytvořeny. Z finančního hlediska je celá realizace projektu bezproblémová, získání finančních prostředků závisí na správnosti monitorovacích zpráv a účetních dokladů. Při vytváření pracovních míst jsou přednostně podpořeni partneři projektu. Město Nové Město pod Smrkem a výrobní podnik Cis Systems s.r.o. může v rámci projektu získat pracovníky na 21 měsíců, jejichž mzdy jsou hrazeny z finančních prostředků, získaných v rámci projektu. Tímto způsobem těží oba partneři a další firmy z projektu, který je finančně podpořen z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

V současné době je realizace projektu úspěšná. Úspěšnost celého projektu bude záviset na realizátorech projektu, diplomant bude projekt nadále sledovat a monitorovat. Do projektu je již v současné době zapojeno nemalé množství účastníků, byla již vytvořena 4 pracovní místa, žádná z účastnic zatím nezískala živnostenský list a nezačala sama podnikat.

4.3 Živnostník se zaměřením na obchod, prodej

Tabulka 8: Prodej barev a laků

Právní forma podnikání:	Živnostník – fyzická osoba
Podnikatelská činnost:	Obchod, prodej
Podpora z programu:	Aktivní politika zaměstnanosti
Finanční podpora:	Příspěvek z národních zdrojů poskytnutý Úřadem práce, jehož nadřízeným orgánem je MPSV

Zdroj: zpracování vlastní

Nově vzniklá firma, jejíž majitel získal živnostenský list v roce 2012. V dubnu 2012 otevřel obchod, zaměřený na prodej barev a laků. Hlavní pracovní poměr majitele firmy je ve firmě Knorr Bremse v Liberci, podnikatelskou činnost provozuje jako vedlejší zaměstnání.

O možnosti získání příspěvku na společensky účelné pracovní místo (SÚPM) se podnikatel dozvěděl z doslechu, poradenství mu bylo poskytnuto členkou realizačního týmu projektu Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce. Další informace získal na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a na Úřadu práce ČR v Liberci.

Žádost o příspěvek na SÚPM podal živnostník osobně na kontaktním pracovišti Úřadu práce v Liberci. Žádost bylo možné podat i v elektronické formě. Kromě žádosti bylo nutné doložit potvrzení o bezdlužnosti, doklad o zřízení účtu u peněžního ústavu a charakteristiku pracovního místa. K potvrzení o bezdlužnosti doložil živnostník potvrzení o daňových nedoplatecích, které si vyžádal u celního úřadu. U zdravotní pojišťovny si vyžádal potvrzení o bezdlužnosti na veřejném zdravotním pojištění a u správy sociálního zabezpečení potvrzení o bezdlužnosti na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Mezi živnostníkem a Úřadem práce byla uzavřena písemná dohoda, příspěvek na SÚPM byl poskytnut v souvislosti s přijetím zaměstnance, který byl evidován na Úřadu práce. Živnostník se stal příjemcem příspěvku a souhlasil se zveřejněním údajů, týkajících se příspěvku, který mu byl poskytnut, na veřejně přístupném seznamu. Příspěvek může být poskytován nejdéle po dobu 12 měsíců, výši příspěvku a dobu poskytování stanovuje Úřad práce. V případě živnostníka byla doba poskytování stanovena na 6 měsíců, protože evidovaný uchazeč, kterého živnostník sám preferoval, byl v minulosti již jednou na SÚPM přijmut. Příspěvek je vyplácen měsíčně převodem na bankovní účet, živnostník je povinen doložit Úřadu práce každý měsíc výkaz o vyúčtování mzdových nákladů na formuláři, který je přílohou dohody. Další povinností živnostníka je doložení pracovní smlouvy, oznamování veškerých změn, spolupráce s Úřadem práce a archivace dokumentace. Úřad práce upřednostňuje uzavírání pracovních poměrů na dobu neurčitou, při kratší pracovní době krátí příspěvek.

Živnostník neměl žádné problémy s podáním žádosti, ani s doložením dalších dokladů. Celý proces hodnotí velmi pozitivně. Nabídnutá podpora ze strany státu mu umožnila jednodušší start v podnikání. Složitější byla situace po otevření samotného podniku. Z důvodu malé kupní síly se živnostník rozhodl na konci roku 2012 svou podnikatelskou činnost přerušit. Znovuotevření plánuje na začátku jara 2013.

4.4 Ekologická farma

Tabulka 9: Ekologická farma

Právní forma podnikání:	Zemědělec
Podnikatelská činnost:	Ekologická farma – zemědělská činnost
Podpora z programu:	Program rozvoje venkova na období 2007-2013
Finanční podpora:	příspěvek společenství EU a příspěvek z národních zdrojů

Zdroj: zpracování vlastní

Soukromý zemědělec, jehož ekologická farma je zaměřena na chov masného a mléčného skotu a pěstování krmných obilovin, hospodáří na přibližně 200 hektarech pozemků. Podniká již 20 let a přibližně před 10 lety se začal zajímat o možnost podpory projektů na Frýdlantsku. Jednotlivé projekty zpracovává spolumajitelka farmy, která se v oblasti zpracování projektů a žádostí o dotace školí a vzdělává.

Podporu získal zemědělec celkově již třikrát a v současné době plánuje projekt na novou jímku a hnojiště. V minulosti čerpal dotace z programu Leader a z programu Zemědělství. V rámci těchto programů realizoval modernizaci chléva s volným ustájením skotu. Součástí modernizace byla i nová dojírna. Rekonstrukce přišla zemědělce na 3,7 milionu korun, z toho 1,3 milionu korun získal z operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství. Z programu Leader získal zemědělec finanční podporu ve výši 50 % z celkových nákladů pro nákup stájové techniky.

Ekologická farma má velmi pozitivní zkušenosti s čerpáním dotací. Dlouholeté zkušenosti jsou velkou výhodou a zemědělec neřeší problémy a nesnáze, s kterými se setkávají nově založené firmy anebo podnikatelé, kteří žádají o podporu poprvé.

Nejproblematictější byla první žádost o dotaci z operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství. Tento operační program probíhal v letech 2004–2006. Farma neměla v té době s čerpáním dotací žádné zkušenosti, žádost o dotaci jí zpracovala externí firma. Jednou z mnoha podmínek pro získání dotace bylo vypsání veřejného výběrového řízení na internetových stránkách, na jehož základě byla vybrána firma, která posléze provedla modernizaci farmy. Zajištění a vypsání veřejného výběrového řízení provedla ekologická farma vlastními silami, bez cizí pomoci. Celý projekt musel být předfinancován, po příslibení dotace čekala farma na finanční prostředky přibližně další půlrok.

Proplácení dotací dalších projektů bylo mnohem rychlejší, podle zemědělce došlo v dalších letech k výraznému zlepšení v oblasti vyplácení finančních prostředků. Jako zemědělec s dlouholetou praxí má v současnosti také jednodušší přístup k financím. Při realizaci prvního projektu bylo získání bankovního úvěru dosti složité, nyní se zemědělec stal pro banku bonitním klientem a nemá problémy s přístupem k dalšímu bankovnímu úvěru, který při realizaci každého dalšího projektu z důvodu nutnosti jeho předfinancování potřebuje.

Zemědělec je velmi optimistický a má v plánu již další projekt, který zmodernizuje jeho zemědělskou činnost. Čerpání dotací je sice administrativně a časově náročné, ale na základě zkušeností, které během posledních deseti let získal, hodnotí proces čerpání podpory pro svou ekologickou farmu velmi kladně. Čas vložený do projektů na získání dotace se z jeho pohledu každopádně vyplatí. Ekologická farma na Frýdlantsku prosperuje a má dobré vyhlídky do budoucna. Zemědělec plánuje i nadále využívání finanční podpory podnikání a připravuje se na budoucí programové období 2014-2020, které bude také přerozdělovat finanční prostředky z evropských fondů. Členství ČR v Evropské unii přináší zemědělcům výhody v podobě možnosti čerpání finančních prostředků na rozvoj jeho

ekologické farmy, upevňuje jeho pozici na trhu a zvyšuje jeho konkurenceschopnost. Zemědělec je do dalších let naplněn optimismem.

Závěr

Ekonomická situace v České republice je již několik let nepříznivá. Pokles ekonomiky byl způsoben finanční krizí, ke které došlo v roce 2007 v USA. Finanční krize je příčinou současné hospodářské krize, v které se nachází nejen Česká republika, ale i celá Evropská unie. Lze očekávat, že ve většině evropských zemí se hospodářská krize bude i nadále zhoršovat.

Výkonnost České republiky se snižuje. Podnikání v těchto podmínkách není snadné, přesto na trhu fungují schopné firmy, jejichž podnikatelské aktivity jsou úspěšné. Kvalitní podnikání může firmám usnadnit příznivé podnikatelské prostředí a s ním prolínající se podpora podnikání. České podnikatelské prostředí se vyznačuje pozitivními rysy, jako jsou např. vysoká míra otevřenosti české ekonomiky nebo zájem zahraničních investorů o Českou republiku. Kvalitu ale zhoršují negativní faktory, kterých je stále mnoho. Za závažné se dají označit byrokracie, korupce, špatná platební morálka. Nepříznivý vliv na podnikání má i podprůměrná infrastruktura, zaostávající věda a výzkum a další zatěžující faktory. Vstupem do EU získala Česká republika výhodu v podobě možnosti čerpání podpory podnikání. Kromě podpory podnikání, kterou lze získat z národních zdrojů, mohou podnikatelské subjekty pro podporu a rozvoj podnikání získat i finanční prostředky ze strukturálních fondů EU.

Kvalita podnikatelského prostředí je v jednotlivých regionech ovlivněna regionální konkurenceschopností, obchodními faktory, pracovními a cenovými faktory, infrastrukturou, životním prostředím, v nemalé míře i místními faktory.

Mikroregion Frýdlantsko patří do nejsevernější části Libereckého kraje. Podnikatelské prostředí Frýdlantska nelze považovat za velmi příznivé, jde o velmi slabou hospodářskou oblast, která sousedí s Německem a Polskem, ale i na druhé straně hranic je ekonomická situace nepříznivá. Příležitosti příhraničního regionu jsou z tohoto důvodu nedostatečné. Frýdlantsko je odlehlé a špatně přístupné, což odrazuje především velké a středně velké firmy od provozování podnikatelské činnosti v tomto regionu. Dalším negativním faktorem jsou povodně. Záplavy ohrožují firmy, ničí komunikace a mosty. Škody jsou znatelné ještě

několik let po povodních a brzdí rozvoj podnikání. Na Frýdlantsku se nacházejí chátrající brownfields, region bojuje s vysokou nezaměstnaností a nekvalifikovanou pracovní silou. Kupní síla obyvatelstva je malá, atmosféra spíše pesimistická. Silné stránky regionu lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu, který by se měl rozvíjet s ohledem na přírodu a krajinu Jizerských hor. Frýdlantský výběžek nabízí kulturní, přírodní i historické památky. Pozitivní vývoj zaznamenává místní produkce, která přispívá k rozvoji a ekonomické stabilitě regionu. Největší zastoupení mají na Frýdlantsku firmy fyzických osob, nemalý úspěch v podnikání zažívají právě živnostníci s místní produkcí. Téměř ideální povětrnostní podmínky ve Frýdlantském výběžku umožňují výstavbu větrných elektráren. Kromě těchto obnovitelných zdrojů energie vznikají i biofarmy a ekologická centra, jejichž existence přispívá k udržení a obnově přírodní rovnováhy v Jizerských horách.

Vnitřní zdroje pro podnikání jsou na Frýdlantsku značně omezené. Podnikání podporují různé národní či operační programy, zprostředkované agenturami, jako např. místní akční skupinou Mikroregionu Frýdlantsko (MASiF). Úřad práce v Liberci a neziskové organizace nabízejí rekvalifikační kurzy či finanční příspěvky na podporu podnikání, jejich úspěšnost není ale z důvodu vysoké nezaměstnanosti a malé kupní síly obyvatelstva příliš vysoká. Úspěšné podpořené projekty jsou nejčastěji projekty soukromě hospodařících zemědělců, podnikatelů v oblasti cestovního ruchu a místní produkce, projekty neziskových organizací, pečujících o kulturní dědictví a projekty obcí či organizací veřejné správy.

Z analýzy praktických zkušeností firem na Frýdlantsku s podporou podnikání vyplývá, že zkušenosti podnikatelů s čerpáním podpory podnikání jsou velmi podobné. U menších projektů nebývá problém s časovou náročností, podnikatelé jsou schopni projekty zpracovat sami, ale potýkají se s administrativní náročností. Velké, časově náročné projekty vyžadují většinou pomoc ze strany poradenských agentur, které zajišťují přípravu a řízení projektu. Podnikatelé nejsou schopni projekty z důvodu administrativní a časové náročnosti zpracovat sami. Výjimkou jsou podnikatelé, kteří mají s čerpáním podpory podnikání dlouholeté zkušenosti. Pomoc ze strany úřadů a jednotlivých agentur hodnotí podnikatelé kladně. Shodují se také na faktu, že i přes náročnost celého procesu, možnost získání podpory podnikání stojí za to využít. Podpora pomohla většině firem při vzniku a

rozvoji podnikatelské činnosti. Za pozitivní trend lze označit spolupráci jednotlivých sdružení, skupin, obcí a měst, která se rovněž podílí na zkvalitňování podnikatelského prostředí Frýdlantska. Finanční podporu podnikání využily některé firmy již vícekrát a mají zájem o její využití i v budoucnosti. Usnadňuje jim realizaci podnikatelských záměrů a zvyšuje jejich konkurenceschopnost na trhu.

Frýdlantsko jako problematický region může nalézt řešení svých problémů ve využití místního potenciálu a specifik. Nevyužitý potenciál lze naprosto spatřovat v cestovním ruchu, dále v kulturní a přírodní oblasti. Velký potenciál skýtají obnovitelné zdroje energie nebo ekologická a místní produkce. Uvedené oblasti lze považovat za oblasti s prosperujícím potenciálem, které jsou finančně podporovány podpůrnými programy pro rozvoj podnikání. Ze strany firem je zájem o finanční podporu podnikání velký. Pro snadnější zpracování požadovaných dokumentů lze doporučit vzdělávání se v oblasti zpracování a řízení projektů. Školení a vzdělávání se v dané oblasti je obrovskou výhodou při podávání žádosti o podporu a přínosem v podobě úspěchu, který vede k rozvoji podnikatelských činností.

Seznam použité literatury

Citace:

Literatura

HUMPOLCOVÁ V., B. POZATKOVÁ, V. FIALOVÁ. *Podnikání a podnik II.* 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2005. ISBN 80-86764-19-2.

KRAFT, J., P. BEDNÁŘOVÁ, M. LUNGOVÁ, I. NEDOMLELOVÁ a L. SOJKOVÁ. *Hospodářská krize: vybrané makroekonomické a mikroekonomické souvislosti s projekcí na úrovni regionů.* Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010. ISBN 978-80-7372-678-2.

MASIF. *Příběhy Frýdlantska.* Frýdlant: MAS Mikroregionu Frýdlantsko, 2008.

PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice.* Praha: Corona s.r.o., 2006. ISBN 80-903363-6-1.

Elektronické dokumenty

Aktuálně CZ. *Inflace nemile překvapila. Drahé jídlo jí drží vysoko* (online). Centrum Holdings, 1999–2012 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/nakupy/clanek.phtml?id=762845>

Aktuálně CZ. *Zvýšení DPH, sazba daně z přidané hodnoty* (online). Centrum Holdings, 1999–2012 (vid. 2012-10-20). Dostupné z: <http://wiki.aktualne.centrum.cz/finance/zvyseni-dph-sazba-dan-z-pridane-hodnoty/>

CMZRB. *O bance, kdo jsme* (online). CMZRB, 2004 (vid. 2012-10-22). Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>

Česká republika. *Podnikání* (online). MZV (vid. 2012-12-05). Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Hlavni-pilire-ceskeho-prumyslu/>

Česká televize. *Česká věda stále podfinancována, firmy dávají víc než stát* (online). Česká televize, 1996-2012 (2012-12-03). Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/196331-ceska-veda-stale-podfinancovana-firmy-davaji-vic-nez-stat/>

ČSU. *Kraj, okresy* (online). Český statistický úřad, 2012 (vid. 2012-12-07). Dostupné z: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_spravniho_obvodu_fr

ČSU. *Vliv zahraničních firem v České republice* (online). ČSU, 2012 (vid. 2012-12-05). Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vliv_zahranicnich_firem_v_ceske_republice20120119

Fondy Evropské unie. *Interreg III* (online). Vláda České republiky, 2005–2012 (vid. 2012-11-05). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/I/Interreg-III>

Kurzy CZ. *HDP* (online). Kurzy.cz, 2000–2012 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/hdp/>

Kurzy CZ. *Nezaměstnanost v ČR* (online). Kurzy.cz, 2000–2012 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

Liberecký deník CZ. *Ekonomika* (online). Vltava-Labe-Press, a.s. 2005 (vid. 2012-11-04). Dostupné z: <http://liberecky.denik.cz/podnikani/textilka-damino-obnovi-vyrobu20100818.html>

Masif. *Jizerské výrobky* (online). Masif (vid. 2012-11-06). Dostupné z: <http://www.jizerske-vyrobky.cz/filemanager/files/file.php?file=57001>

Mediafax CZ. *Ekonomika* (online). Mediafax.cz (vid. 2012-11-02). Dostupné z: <http://www.mediafax.cz/ekonomika/2845037-Steinel-presune-svou-vyrobu-z-Raspenavy-do-Rumunska-Propusti-tak-176-lidi>

Město Frýdlant. *Regenerace Náměstí T. G. Masaryka* (online). Městský úřad Frýdlant 2006 (vid. 2012-12-03). Dostupné z: <http://mesto-frydlant.cz/cs/mesto-frydlant/regenerace-namesti-t-g-masaryka/>

MMR. *Fondy Evropské unie, Programy 2007–2013* (online). Vláda České republiky, 2005–2012 (vid. 2012-10-11). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>

Silnice Železnice. *ČR ve srovnání s EU i světem zaostává v infrastruktuře* (online). KONSTRUKCE Media, s.r.o., 2002-2012 (vid. 2012-12-04). Dostupné z: <http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/cr-ve-srovnani-s-eu-i-svetem-zaostava-v-infrastrukture/>

Singltrek pod Smrkem. *Osobnosti singltreku* (online). Copyright Singltrek s.r.o. (vid. 2012-11-02). Dostupné z: <http://www.singltrekpodsmrkem.cz/cs/co-je-singltrek/osobnosti-singltreku>

Strukturální fondy. *Technická infrastruktura obcí, měst a regionů* (online). MMR (vid. 2012-12-06). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-%28SROP%29/Dokumenty/Programove-dokumenty-programu-SROP/Programovy-dokument-SROP-2004-2006/2-Soucasna-ekonomicka-a-socialni-situace-regionu/Pro-aktivizaci-ekonomicke-vykonnosti-na-regionalni/2-2-3-Technicka-infrastruktura-obci-mest-a-region>

Vodárenství CZ. *Voda na Frýdlantsku zdraží ...* (online). Mauri (vid. 2012-12-07). Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.cz/clanky/voda-na-frydlantsku-zdrazi-pristi-rok-o-14-pct-na-84-30-kc>

Wikipedie. *Fondy Evropské unie* (online). Creative Commons (vid. 2012-11-04). Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Fondy_Evropské_unie

Bibliografie:

ŽÍDEK, L. *Transformace české ekonomiky, 1989-2004*, Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-911-X.

